

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and legal Holidays. 75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 68. — ŠTEV. 68.

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 23, 1921. — SREDA, 23. MARCA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

AMERIŠKI GENERAL H. LIGETT ODPSTOPI

GENERAL LIGGETT, KI JE POVELJEVAL PRVI AMERIŠKI ARMADI V FRANCIJI TER VODIL BOJE V ARGONSKEM LESU, JE ODPSTOPI.

San Francisco, 21. marca. — Generalni major Hunter Liggett, poveljnik prve ameriške armade v svetovni vojni, je danes odstopil kot aktiven armadni častnik in sicer po dvainštridesetih letih službe. Skupina častnikov devetega armadnega zbora, kateremu je poveljeval, je prisostvovala odstopu generala.

Odstop je bil enostaven, kajti obstojal je le iz prečitjanja brzojavke vojnega departmenta, s katero se je obveščalo generala, da je oproščen armadne službe s činom generalnega majorja. Brzojavka je nadalje določala, naj prevzame poveljstvo nad devetim armadnim zborom brigadni general Blachford, poveljnik v Camp Lewis, dokler ne bodo prišla nadaljna povelja.

General Liggett, ki se je vdeležil vsake večje operacije ameriških sil na Francoskem, zapuša aktivno službo s slovesom, da je izvedel mojsterski udarec Amerikancev v svetovni vojni in da je poveljeval največji enotni bojni sili v celi zgodovini sveta.

Kot general, poveljujoč prvi ameriški armadi, je imel pod seboj 1.200.000 mož, vključno pet francoskih divizij ter 5000 topov različnega kalibra. S to silo je vprizoril v oktobru 1918 veliki naval na sile nemškega kronprinca v Argonih. Svojo službo onstran morja je končal kot poveljnik tretje armade, ki je vkorakala v Nemčijo po prenehanju sovražnosti, a se je vrnil v Ameriko v juliju 1919, da prevzame mesto kot poveljnik zapadnega departmenta.

General Liggett je bil rojen v Reading, Pa., leta 1857. Dopržil je West Point akademijo leta 1879 ter se dobro obnesel v vojni z Indijanci v Wyomingu krog leta 1880. Pozneje je bil infanterijski inštruktor v različnih krajih. Služil je tudi na Filipinih ter postal generalni major leta 1917.

General Liggett je prvi izmed vrhovnih poveljnikov ameriških sil v svetovni vojni, ki se je umaknil iz aktivne službe.

CELA DRUŽINA SE JE ZA-IMPORANTIRANJE VINA IZ MALAGE. STRUJILA.

Danes so odpeljali v newyorški Bellevue Hospital družino Benjamina Dubiowa, sestojajo iz petih oseb. Vsi so se zatrupili, ker so jedli sardine iz kane.

Zdravniki imajo le malo upanja, da bi ozdravili.

SKRČENJE PLAČE.

Albany, N. Y., 21. marca. — Povprečni tedenski zaslužek tvojnih delavcev v državi se je zmanjšal za 84 centov tekom meseca februarja, s soglasno s statistikami, katere je objavila državna industrijalna komisija. Povprečna tedenska plača tvojniškega delavca tekom meseca februarja je znašala \$26,77 in od oktobra preteklega leta je padla plača za \$2,16 na teden, ali približno osem odstotkov.

Washington, D. C., 21. marca. — Tekom prvega leta narodne prohibicije v tej državi, je Malaga, na Španskem, poslala v Združene države petkrat toliko vina kot tekom preteklih deset let. Tako izjavlja ameriški konzul Smith v svojem poročilu, katero je poslal trgovskemu departmentu. Skupni eksport vina iz Malage v Ameriko tekom leta 1920 je presegal 475.000 galon in to vino se je poslalo s takozvanim "permitom", v neopitne vrste.

Izvoz rozin iz Malage v Združene države je tekom leta 1920 presegal vse, kar se je doseglo dosedaj v tem oziru. — je sporočil konzul, — kajti v celem se je poslalo v Ameriko tekom tega leta približno tisoč ton več rozin kot pa v vse ostale države sveta tekom leta 1919.

LIGA NARODOV BO ODLOČILA, KAJ BO Z VILNO.

Varšava, Poljska, 21. marca. — Poljska vlada je sprejela predlog Lige narodov glede posredovanja va zadevi Vilne ozemlja. Poljaki bodo poslali svoje zastopnike v Bruselj, kjer se bodo vršila pogajanja.

LENIN NAMERAVA VSTANOVITI KOALICIJSKO VLADO.

Kodanj, Dansko, 21. marca. — Iz Revala poročajo, da se je začel ruski ministrijski predsednik Lenin pogajati z manjševiki in socialnimi revolucionarji v namenu, da ustanovi v boljševiški Rusiji koalicijsko vlado.

ZANESLJIVO IN HITRO

oskrbuje DENARNA IZPLAČILA v stari domovini in opravlja druge bančne posle

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York

Bojaki, poslužujte se vseh zadevah te slovenske banka, ki je pod stalnem nadzorstvom državnega urada in ima za varstvo \$100.000,00 glavnice in \$50.000,00 rezervnega zaklada. Frank Sakser, predsednik.

Včeraj smo računali za pošiljatev jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron	\$ 2.40	1,000 kron	\$ 7.75
400 kron	\$ 3.20	5,000 kron	\$38.50
500 kron	\$ 4.00	10,000 kron	\$76.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar doseže v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank 82 Cortlandt Street, New York

PRIBOD BELGIJSKIH ČET V DUESSELDORF.

POLJSKA BO MOGOČE DOBILA DEL ŠLEZIJE.

Industrijalni distrikti so baje proti nemški vladi. — Poljska zmaga v gotovih okrajih.

Berlin, Nemčija, 22. marca. — Odgovor Nemčije na zahteve zaveznikov, da plača pred 23. marcem tisoč milijonov nemških zlatih mark, v delno izpolnenje svojih obveznosti z ozirom na vojno odškodnino, se bo glasil v negativnem smislu, kot se je danes izvedelo iz neoficijelnih virov. — Odgovor nemške vlade bo predložen v teku osem in štirideset ur, namreč do časa, ko poteka določeni rok.

V Nemčiji prevladuje splošno razpoloženje, da se zavrne zavezniške zahteve in to tembolj, ker so Nemci zmagali pri ljudskem glasovanju v Gornji Šleziji.

Pariz, Francija, 22. marca. — Tujakšnji časopisi izjavljajo v svojih komentarjih glede izida ljudskega glasovanja v Gornji Šleziji, s pomočjo katerega naj bi se določilo bodoči politični status tega okraja, da bodo zavezniki najbrž dali premogarske in druge rudarske okraje v zapadni in južni Šleziji Poljski. Večina listov pa izjavlja, da bo francosko javno mnenje zadovoljno z izidom ljudskega glasovanja in naj se slednje glasi v tem ali onem smislu.

SUHA POSTAVA V NEW YORKU.

Albany, N. Y., 22. marca. — Danes se je glasilo, da bo državni senat skoro zagotovo sprejel predlog, ki določa, da morajo državne oblasti sodelovati z zveznimi pri izvedenju prohibicijske postave. Poslanska zbornica je že pretekli teden sprejela tozadevne odredbe.

ŽELEZNICE ODUŠČAJO DELAVCE.

Montreal, Canada, 22. marca. — Več kot pet tisoč delavcev, ki so bili zaposleni v Angus delavnicah Canadian Pacific železnice, je bilo obveščeno, da bo jutri prekinjeno delo in da se bo pričelo šele dne 4. aprila. Uradniki železnice izjavljajo, da "počitnice" potrebuje iz finančnih razlogov.

Nemški vojaški šupnik obdolžen vojnih grozodejstev.

Francoska vlada zahteva izročitev bivšega vojaškega divizijskega šupnika Junga iz Wildbacha v Alzaciji. Jung je obdolžen raznih grozodejstev, izvršenih za časa svetovne vojne v Franciji. Nemški justični minister je odredil nato njegovo aretacijo, toda šupnik Jung je takoj po aretaciji neznan kam pobegnil.

DOHODNINSKI DAVEK VELIK VIR DOHODKOV.

Dohodninski davek je prinesel več kot pa so pričakovali uradniki zakladniškega departmenta.

Washington, D. C., 22. marca. — Kolektiranje dohodninskega davka do petnajstega marca je prineslo približno sto milijonov dolarjev več kot pa je pričakoval tajnik zakladniškega departmenta. Tabulacije, ki so dospete v uradno sedaj, kažejo, da znašajo vplačila šest milijonov dolarjev in da se bo svota še povečala za petdeset ali šestdeset milijonov dolarjev.

V istem času preteklega leta so znašale kolekcije približno 850 milijonov dolarjev, a industrijalni stagnaciji tekom preteklih mesecev je pripisovati, da ni letos nabrana svota dosegla viška v preteklem letu.

OGNJENIK STROMBOLI DE-LUJE.

Rim, Italija, 20. marca. — Ognjenik Stromboli deluje naprej z neomejeno silo. Najvišji kraterji pošiljajo v zrak velikanske množine pepela in kamenja in iz stranskih kraterjev se vliva lava, dočim pokrivajo gosti oblaki morje na milje naokrog.

Na sicilski obali je čuti strašne eksplozije, ki delajo utis velikanskega mornariškega obstreljevanja.

ČRNE KOZE IN TIFUS.

Načelnik newyorškega zdravstvenega departmenta, dr. Copeland, je odpotoval včeraj zvečer v Washington, kjer se bo posvetoval z zveznimi oblastmi glede priseljevanja. Baje je izvedel, da divjata po Ruski Poljski in Rusiji tifus in kolera ter da so zasledili tudi že več slučajev črnih koz. Priseljevanje iz dotičnih pokrajin bo najbrže za nekaj časa ustavljeno.

PREMOGARJI SO BILI OPROŠČENI; VRŠIL SE BO NOV PROCES.

Williamson, W. Va., 21. marca. — Danes je bilo pred sodiščem oproščenih 15 promogarjev, ki so bili obdolženi, da so ustrelili privatnega detektiva Felda. Proces je trajal več tednov.

Ti ljudje bodo pa le malo časa na svobodi, ker so proti njim dvignjene druge obtožbe.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA SLOVENSKE DNEVIŠKE V KVI "GLAS NARODA", NAJVEČJI DENAR.

ANARHISTI SO NA STRADALNI STAVKI.

Splošni nemiri po velikih italjanskih mestih. — V znak protesta se vrše eksplozije.

Milan, Italija, 21. marca. — Znani anarhistični voditelj Enrico Malatesta, ki je bil pred kratkim aretiran, je svečano izjavil, da toliko časa ne bo zavžil nobene hrane, dokler ga ne izpuste na svobodo.

Trideset njegovih tovarišev v ječi je takoj sledilo njegovemu vzgladu.

Danes ga je obiskal milanski župan dr. Filippetti, ki je po pričanju socialist. Izjavil je, da je jetnik znatno oslabiljen, kljub temu pa zdrav na duši in telesu.

Genova, Italija, 22. marca. — Danes so zastavkali delavci v Rort tvornah. Pravijo, da bodo toliko časa na stavki, dokler ne izpusti vlada Malateste iz ječe. Proti večern se je stavka razširila tudi na druge tovarne.

Turin, Italija, 22. marca. — Danes so se izvršile tukaj tri bombe eksplozije. Namen atentatorjev je bil ustaviti promet cestne železnice. Malatestovi pristaši skušajo z nasiljem izsiliti njegovo oproščanje.

Rim, Italija, 22. marca. — Sem so dospela poročila, da se grška ofenziva, ki je bila nameravana za konec meseca marca, ne bo vršila. Kljub temu pa še vedno prihajajo svede grške čete v Smirno.

Rim, Italija, 22. marca. — Ministrijski svet je danes sklenil, da bo do imela novoanektirana ozemlja sedemindvajset poslancev.

Italjanska poslanska zbornica bo imela potemtakem 535 poslancev.

Zbornica je dosedaj dovoljevala poslancem iz francoskih okrajev govoriti v zbornici francoski jezik. To predpravo se pa ni nihče posluževal.

Sedaj nastane vprašanje, če bo tudi poslancem iz slovenskega ozemlja dovoljeno govoriti v zbornici slovenski.

Važno za potnike.

Kdor želi v bližnji bodočnosti potovati v stari kraj, naj se obrne na nas, da mu pošljemo vse navodila, kako je mogoče dobiti potni list.

Kdor že ima jugoslovanski ali ameriški potni list lahko potuje kadar hoče.

Kdor pa spada v zasedeno ozemlje, in želi potovati v stari domovino, mu še vedno lahko preskrbimo potni list, kadar pride v New York.

V vsakem oziru se obrnite na tvrdko: FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt Street New York

CLEMENCEAU SE JE VRNIL IZ INDIJE

RIVŠI FRANCOOSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK SE JE VRNIL ZDRAV DOMOV TER NAMERAVA OBISKATI AMERIKO IN AVSTRALJO.

Pariz, Francija, 22. marca. — Georges Clemenceau, francoski ministrijski predsednik tekom vojne in eden izmed očetov znane Versaillske mirovne pogodbe ter Lige narodov, je stopil s francoskega parnika Ormonde v Toulonu včeraj zjutraj in vsi, ki so ga videli, izjavljajo, da izgleda mlajši in živahnější kot preteklega septembra, ko je odpotoval iz Francije. V šestih mesecih odsotnosti je potoval po celem Indijskem oceanu, živel življenje plantažnika na Cejlonu, imel nagovor v neki nedeljski šoli v Singapuru, bil gost angleške vlade ter domačih princev v Indiji ter ustrelil tri tigre, kar je najbolj važna stvar.

V poročilih, katere je pošiljal domov tekom svoje odsotnosti, je kazal v opisovanju vsega, kar je videl, navdušenost mladega moža, starega dvajset let ki se nahaja na svojem prvem večjem potovanju. Sedaj se je vrnil v Francijo, a to, kar namerava storiti, obravnja skrbno sam zase. Množici častniških poročevalcev, ki ga je oblegala od trenutka naprej, ko se je izkreal, ni hotel dati nobenega političnega ugotovila niti te, niti one vrste. Problemi politike in mirovne pogodbe enostavno ne eksistirajo več zanj.

Vse, kar vam morem reči, — je rekel, — tiči v naslednji frazi katero vam hočem z veseljem povedati. Glasi se: — Francija je priljubljena, zelo priljubljena in v stanu sem bil videti to, kamorkoli sem šel.

S svojimi prijatelji in družino je zbijal dovtype. — Ali ste bili na lovu na tigre? — ga je vprašal neki nedolžni človek.

Kaj, ali so v Indiji tigrji? — se je glasil njegov odgovor. — Če bi vedel, da je tako nevarno, ne bi šel tjakaj.

Kapitanu parnika je rekel pri slovesu: — Vzel bom vašo ladjo, ko pojdem v Avstralijo.

Predno, bo šel v Pariz bo preživel Clemenceau dva dni ob južni obali, da se aklimatizira.

Toulon, Francija, 22. marca. — Ob svojem povratku iz Indije je dal bivši ministrijski predsednik Clemenceau izraza svojemu sklepu, da bo v bližnji bodočnosti obiskal Avstralijo. Številni francoski listi so pričeli z gibanjem, da naj obišče Clemenceau na svojem potu v Avstralijo Združene države, a on je izjavil, da bo šel najprej v svojo domačo provinco Vendee, da praznuje tam svoje osemdeseti rojstni dan in da bo nato najbrž odpotoval proti Avstraliji. Clemenceau bo prišel danes (v sredo) v Pariz.

IZ LEPEGA DALJNEGA ZAPADA.

Wilton, Iowa, 21. marca. — Na ducate in ducate meščanov, ki so streljali s strel svojih hiš in skozi okna, je pregnalo tolpo banditov, ki so skušali oropati večje število prodajalcev v središču trgovskega dela mesta. Eden izmed starih banditov, ki so se vdeležili navala na prodajalne, je bil baje težko poškodovan, a vsem štirim se je posrečilo pobegniti.

Predno so prišli v mesto, so se spoprijeli banditi z maršalom Geo. Brennerjem ter policistom Kelleyem in prvga so ujeli, dočim so drugega ustrelili v noge. Uradnika sta ustavila bandite na znamenjem robu mesta, kajti avtomobil, v katerem so se vozili banditi, ni imel nobene številke, ki bi kazala uradno dovoljenje. Brennerja so banditi zvezali ter pustili ležati na cesti, nakar so se odpeljali v mesto. Pozneje se je cprostil ter dal alarm.

PRIOČETEK BIKOBORB V VALENCIJI.

Valencija, Španko, 21. marca. — Zadnji teden se je tukaj otvorila sezija za bikoborbo. En sam toreador je usmrtil šest bikov. Sedmi, ki se je izkazal kot preveč pohleven, ni prišel na program. Ljudje so priredili bikoborcem velike ovacije.

ANARHISTI NA STRADALNI STAVKI.

Milan, Italija, 21. marca. — Voditelj italjanskih anarhistov, Enrico Malatesta, ki je bil aretiran meseca oktobra, je izjavil, da ne bo ničesar jedel, dokler ga ne izpuste. V tem sklepu so se mu pridružili tudi drugi anarhisti.

COSTA RICA IN PAN-AMER. FEDERACIJA.

San Jose, Costa Rica, 21. marca. — Debata glede odobrenja vprašanja Centralno-ameriške Unije od strani Costa Ríce se bo pričela v narodnem kongresu tekom meseca maja. Tako je bilo danes objavljeno iz oficijelnih virov.

Če se bo odredbo odobrilo, bo sklicana ustanovodajna skupščina za končno odobrenje te določbe.

NOVA FORDOVA NAPRAVA.

Troy, N. Y., 21. marca. — Inženirji, kojih naloga je zgraditi novo Fordovo napravo, v kateri se bo izdelovalo traktorje, in ki se bo nahajala onstran Hudson reke, so dospeli semkaj in z delom se bo pričelo takoj, ko bo voda nekoliko padla.

Tozadevno objavo je podal danes prejšnji župan Burns. Potrebne priprave prihajajo neprestane semkaj.

AMERIKANCI V NEMČIJI SO BOLNI.

Koblenc, Nemčija, 22. marca. — Influenca v epidemični obliki je izbruhnila med vojniki ameriške okupacijske armade tukaj. Zdravniške oblasti so izolirale drugi bataljon osme infanterijske brigade.

Poročalo se je o dva in štiridesetih slučajih boleznih ter se glasi, da se je pojavila bolezen v zelo osiri obliki.

Za enkrat ni zanznamovati nikakih smrtnih slučajev.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GARIŠKO IN NOTRANJSKO.

Istrujemo denarna izplačila popolnoma zamejajo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Gariškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi.

Včeraj smo računali za pošiljatev italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	\$ 2.60
100 lir	\$ 4.60
300 lir	\$12.90
500 lir	\$21.50
1000 lir	\$42.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar doseže v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt St., New York

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)
 Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
 (A Corporation)
FRANK SAKSER, President **LOUIS BENEDIK, Treasurer**
 Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
 52 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenoma nedelj in praznikov.
 Za celo leto v celoti 60.00 Za New York za celo leto 67.00
 in Canada 66.00 za pol leta 33.50
 Za pol leta 33.00 Za inozemstvo za celo leto 67.00
 Za četrt leta 16.50 za pol leta 8.25

GLAS NARODA
 (Voice of the People)
 Issued every day except Sundays and Holidays.
 Subscription yearly \$6.00

Advertisement on agreement
 Dopolni bres podpis in osebnosti se ne prilozejo. Denar naj se blagovni po-
 blišati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam
 tudi prejéno bivališče naznan, da hitreje najdemo naslovnika.
GLAS NARODA
 52 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
 Telephone Cortlandt 276

Nemčija je dobila Sleziyo.

Nemci so tako vztrajno zahtevali v Londonu, da se jim dovoli obrzati Gornjo Sleziyo in sicer brez ozira na izid ljudskega glasovanja, da je človek skoro dvomil o njih prepričanju, da bodo dejanski zmagali. Gotovo pa niso pričakovali tako velikanske večine, kot je bila dejanski uveljavljena. Še pred enim tednom so nemški plebsitni komisarji sami priznali nekemu ameriškemu časnikarskemu poročevalcu, da je prebivalstvo spornega ozemlja za celih 65 odstotkov poljskega izvora in da temelje Nemci vsa svoja upanja na tisoče in tisoče glasovalcev, ki so prihajali v državo od zmag.

Slednji pa bi ne mogli nikdar spraviti skupaj tako ogromne večine. Korfanti-jeva kampanja, da se vztrajno poljskega narodnega duha, čeprav sijajna in energična, se je brez dvojnega izjalovila. Edino pojasnilo za dejstvo, da je odpadlo 876.000 glasov za Nemčijo in le 289.000 za Poljsko, je najti v tem, da je dosti Poljakov ali ljudi poljskega izvora glasovalo za Nemčijo. Predsednik Ebert je zaključil svojo veselo proklamacijo s pripombo, "da je bil naš uspeh v enem ali dveh okrajih preudiciran s tem, da se je rabilo krivične in nasilne metode", kar pomenja, da niso šle, sponočene v Berlin, odgovarjale onim, katere se je zaznamovalo na voliščih. Poročila iz teh okrajev pa vendar kažejo, da so izvojevali Nemci presenetljivo zmago.

Tridesetstotno zavezniških čet, poveljni Francozov, se je nahajalo v plebsitnem ozemlju, a te čete so bile komaj v stanu kriti celo ozemlje. Nastilja, katero je bilo opaziti od časa do časa, sta se poslužili obe nasprotni stranki tekom celega preteklega leta in večino opazovalne položaja je prišla vsled tega do neznanja, da bo prišlo na dan odločitve do velikega krvoprelitja, katerega bi ne mogle preprečiti navzoče zavezniške čete. Dejanski pa se ni poročalo o nikakih nemirih. Da je poljska armada koncentrirana na meji ter pripravljena vkorakati v Sleziyo v slučaju, da bi izpadlo glasovanje ugodno za Nemčijo, je bila očitna bajka, izkrotena v Berlinu. Da se je odpravilo vse ovire, ki so zastavljale pot miroljubni rešitvi vprašanja, je v glavnem zasluga okupacijske armade ter njenega poveljnika, generala Leronda ter nadalje zaslug očitno nepristransosti oblasti, ki so imele celi položaj v rokah. Če so dobili Nemci skoro 70 odstotkov glasov, je jasno, da niso Francozi ničesar strelili, da pomagajo Poljakom.

Ni pa še gotovo, če bo celi distrikt pripadal Nemčiji, kajti mirovna pogodba pravi, da je treba izid glasovanja predložiti svetu zaveznikov, ki bodo odločili, kateri okraj naj pripadajo Nemčiji in kateri Poljski in to prav posebno glede distriktov, kjer je prebivalstvo večinoma poljskega.

Izgnana okrajja bo težak udarec za poljski ugled in še dosti resnejši udarec za poljsko industrijo. Soglasno z mirovno pogodbo je bila Poljska obvezana za slučaj, da dobi Sleziyo na temelju ljudskega glasovanja, da izvaža premost v Nemčijo za dobo petnaštih let in za isto ceno, katero bi plačevali poljski konsumenti. Nemčiji bi se moralo prisiliti, da prevzame iste obveznosti napram Poljski. Trgovina se ne ustavi pri mejah in nemška zmaga, sicer posteno pridobljena, ne sme imeti za posledico tega, kar bi Nemci kaj radi hoteli, namreč ekonomsko zadušitev Poljske.

Kakšno stališče bo zavzela Nemčija vsled te svoje zmage, bomó šele videli. Nemci so neprestano povdarjali, da nujno potrebujejo Sleziyo, če hočejo sploh zadostiti obveznostim, katere so prevzeli z mirovno pogodbo, in sedaj se bo pokazalo, če bodo prišli na temelju svoje zmage na dan z bolj konkretnimi predlogi, tilkajčimi se odplačanja vojne odškodnine, Seveda bo težko pričakovati od Nemcev kaj takega.

Velika zmaga nemstva bo najbrž imela za posledico izbruh blaznega nacionalizma pri skelp, da se ne uda Nemčija nikakemu pritisku od zapada. Če se bodo Nemci poslužili tega tola, bodo nekega lepega dne najbrž prišli do prepričanja, da je bila zmaga, katero so izvojevali nad Poljaki v Gornji Sleziyi, kaj draga stvar.

Monarhija in republika.

Naslednji članek je izšel v ljubljanskem Slovcnu izpod peresa Emil Stefcloviča:

Naj parlament in naše ljudstvo stoji danes pred velikim vprašanjem? Kakšna oblika se bo dala naši državi?

Moderna obvezna monarhija je ona oblika države, kjer so še razen monarha posebni državni organi z njim lastnim pravom, po katerem je moč krone v različnih smereh omejena. Zakonodajstvo je dovoljeno monarhu samo, ako sodeluje tudi parlament. Monarh sicer imenuje sodnike, ali nima nobenega vpliva na njihovo delovanje. Monarh je nosilec izvršne oblasti, je pa na podpis ministra v svojem pravu omejen. Moderna monarhija se deli na konstitucionalno (bivša Avstrija) in parlamentarno (Angleška, Srbija). V konstitucionalni monarhiji ima monarh večje prava kot zastopniki ljudstva. On ima pravo, izbirati, imenovati in odpustiti ministre, zato nezaupnica od strani narodnih zastopnikov nima posledice padea vlade. — Da dobi zaključek parlamenta pravo zakona, je potrebna sankcija monarha. Sklicanje in razpustitev parlamenta je pravo monarha. — Parlament ima samo pravo kontrole nad upravo. Napoved vojne pripada monarhu. V parlamentarni monarhiji pa je pravo zastopnikov ljudstva večje in monarh funkcionira bolj kot predstavitelj države. Vsa zgoraj navedena prava, ki pripadajo konstitucionalnemu monarhu, so v parlamentarni monarhiji prava narodnih poslancev. V sled tega odpade tudi opasnost, da se v parlamentarno urejeni državi ne stvori kamarija protežiranih, ki bi diktilrali ljudstvu. Parlamentarni monarh imenuje ministre, ki imajo v parlamentu večino. Vsem zaključkom parlamenta mora dati sankcijo. Parlament se sklicuje in razpusti sam in nima samo pravo kontrole nad upravo, temveč vodi sam upravne posle v velikem obsegu. Nasproti moderni monarhiji stoji absolutna monarhija (bivša Rusija), kjer ima monarh vsa prava in ministri funkcionirajo samo kot njegovi privatni tajniki.

Videl smo, da monarhija in republika ni vseeno. So monarhije, prepričanja Rusija) kjer je parlament bolj dekoracija, kot reprezentant narodne suverenosti, druge monarhije (Angleška, Srbija), kjer

je monarh samo reprezentant in fakična oblast je v rokah zastopnikov naroda in vlade, ki izhaja iz večine parlamenta.

Republika je ona oblika vlade, kjer se izraža najvišja volja potom juristike po zaključku večine v občestvu vseh državljanov. V poštev bi prišel princip reprezentativne demokracije, ki se deli na republiko s predsednikom (Amerika) in na parlamentarno republiko (Francija, Švica). Republiko s predsednikom odgovarja konstitucionalna monarhija. Ministri v tej obliki države niso odgovorni za zastopnikom ljudstva, temveč šefu eksekutive, predsedniku; ministre imenuje predsednik sam, ki ne smejo biti člani parlamenta in predsednik nima prava razpustiti parlamenta. Parlamentarna republika je slična podoba kot parlamentarna monarhija. Ministri so zastopniki ljudstva in nezaupnica od strani parlamenta ima za posledico padea vlade. V zelo važnih državnih zadevah glasuje lahko tudi ljudstvo samo.

Glavna razlika med monarhijo in republiko je bolj formalnega značaja. Kralj deluje kot šef države po nasledstvenem pravu, katerega določa parlament, predsednik republike pa se voli. Ne obstoja pa razlika v tem, kakor je danes popolnoma napačno javno mnenje, da ima monarh večja prava kot predsednik republike, kajti predsednik ameriških Združenih držav ima večja prava kot angleški in srbski kralj.

To bi bile v glavnem razjasnjene moderne oblike države.

Dopis

Pueblo, Colo. Ameriki. Izvoljeni so bili sledeči: Rojakom širom Amerike je gotovo dobro znana nesreča, ki je zadela rojaka John Kočevarja v Telluride, Colo. Omenjeni je namreč obdolžen skupno z dvema Tiroleca groznega umora štirihi najnerjev, ki so bili umorjeni v noči 10. septembra 1919. Oba Tiroleca sta že poslana v dosmrtno ječo, ker se ni nikdo zanj potegnil. Ravno isto bi čakala Kočevarja, ako bi se slučajno ne zavzel zanj neki urednik italjanskega lista v Pueblo. Omenjeni urednik je prišel v svojem listu nabirati milodare, da se napravi prošnja na najvišje sodišče za novo obravnavo za že obsojene Italijane iz Tirolske. Da mu je pa to mogoče, se mora prej Kočevarja izkazati, da je nedolžen. Zato je takoj že meseca avgusta 1920 najljubša dobrega odvenika in obenem prijel z nabiranjem milodarov. Prvo delo advokata je bilo, da je bila obravnavna preložena do meseca aprila 1921 in obenem prestavljena v drugi okraj (county), kar pomenja, da bo imel Kočevar pravično obravnavo. S tem so pa tudi stroški narasli. Vse priče, ki jih je okoli 15, bo treba pripeljati v Gunison, Colo. Tam se bo namreč sodba vršila. Vsem tem pričam bo treba plačati vožne stroške, hrano, stanovanje in še dnevnic. Potem bo treba oba obsojena Italjana pripeljati iz državne ječe, kakor tudi dva strahljiva. Vsem tem bo treba plačati vožne stroške. Stroški bodo v resnici tako veliki, da si še človek misliti ne more. Stroški so že do sedaj tako veliki, da bi človek lahko farmo kupil.

Kakor sem že prej omenil, je prišel italjski list v Pueblo z agitacijo za milodare ter dobil do sedaj okoli \$6000.00 za obrambo. Od te svote je bilo nabrane med Sloveni \$635.45, vse drugo pa od Italjanov. Tako mi je poročal Hektor Chiariglione, urednik lista "L'Unione" v Pueblo. Skupni stroški za Kočevarjevo obrambo do danes znašajo \$3302.00; nabranega med Jugoslavi in ter poslano na omenjeni list \$635.45, torej je bilo \$2666.55 plačano za Kočevarjevo obrambo iz sklada, ki je bil nabran po Italjani. Ker niso Sloveni zaupali italjanskemu uredniku in ker niso bili dovolj informirani, so se za Kočevarja zavzeli nekateri rojaki v Pueblo. Ko so dobili zadostne informacije, kaj in kako cela stvar obstoji, se je sklicalo meseca novembra 1920 sejo slovenskih rojakov, kjer smo postavili poseben odbor za nabiranje milodarov po

pa še nekoliko obotavljani in opazoval čevljarja pri njegovem delu. Čevljar je položil skatljjo v izloženo okno. Kmalu je prišel eden izmed zarotnikov in skupno sta jo s čevljarjem odprla, a na svoje razočaranje sta našla samo kup papirja, narezanega v obliki bankovcev. Policija, ki je bila na straži, je takoj oba aretirala in pozneje še enega. Ne izplačalo se!

Jenny Lind, Ark. Tukaj si je končal življenje Janiez Lavrin. Papsuša ženo in dvoje nepreskrbljenih otrok. Star je bil 65 let, doma iz Javoršce pri Litiji, Waukegan, Ill. Dne 5. marca je umrla Cecilija Zorc, stara 31 let. Dne 3. marca je jehbila operirana na kamnu, kar je povzročilo smrt. Zapušča so.

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio. Iščiljevalci so poslali grozila pisna rojaku John Flajšaninu na 64. cesti in St. Clair Ave. ter J. S. Popoviciu na 2537 St. Clair Ave. Iščiljevalci so po poklicu čevljarji. Njih imena so: Martin Gurbav, 1076 E. 76. St.; Geo. Zemas, 1027 E. 71. St.; in Harry Ben, 2577 E. 59. St. Policija jim je prišla pravzlahka na sled, kajti, kot se vidi, se niso mojitri svojega novega poklica. Popoviciu se je v pismu ukazalo, naj lepo dne v skatljjo za čevlje \$10,000, na pokrov naj napiše neko ime in naj jo nese v navedeno popravilnico čevljev na St. Clair Ave. Popoviciu je takoj, ko je prejel pismo, obvestil policijo. Na dan, ko je imel Popoviciu prinesiti denar, se je napotil eden izmed detektivov in punitil skatljjo kot določeno. Potem se je

Peter Zgaga

Urednik je dobil dopis, pisan z okorno delavčev roko, in v dopisu so stale besede:

— Čitatelji bodo iz moje slabe pisave izprevideli, da nisem vajen peresa. Čitatelji niso izprevideli ničesar. Le urednik je izprevidel, ker je moral dopis prepisati od začetka do konca.

Dopisniki mislijo, da dopis ni veljaven, če se ne začne z besedama: "Ker že dolgo časa ni bilo nobenega dopisa iz te nasebine, sem jaz sklenil napisati par vrstic".

Jako priljubljeni so v dopisih tudi naslednji odstavki: Delavske razmere so slabe kakor povsod po Ameriki. Zasluzek je odvisen od delavea in prostora. Slovenskih cvetk ni tukaj, zato se pa med seboj zabavamo. H koncu tega dopisa pozdravljam vse rojake širom Amerike.

Ti stavki morajo biti v dopisu. To je nekaka nepisana postava kot je amen v očenauš.

Veliko je dopisnikov, ki imajo velik dar opazovanja. Škoda, da nečejo spraviti svojih opazovanj na papir. Se več je pa takih, ki ne znajo opazovati, pa vseeno spravljajo na papir.

Dober dopis je več vreden kot sto brojavk iz Pariza ali Londona. Namesto, da bi kdo zapisl nepotrebne besede: "Pozdravljam vse Slovenke in Slovence, pečlarje in pečlarice, vse Jugoslavane tukaj in onstran morja, vse rojake in rojakinje in naročnike tega lista" — naj bi rajše napisal kaj je novega v nasebini.

V nekem poročilu o glasovanju v Gornji Sleziyi čitam naslednje besede: "Glasovanje dovoljuje zaveznikom". Kdor ima moč, temu je takoali tako vse dovoljeno.

Kot čitam v ljubljanskem "Slovcnu", bo dobil Zakrajšek dva nova pomočnika iz starega kraja. Prvi je pater, drugi pa frater, fraterji znata pa oba. Zakaj vendar pomočnike? Ča gram napiše Pavla Zgago, Zakrajšek poškrbpi s psokvami, uredniške članke pa ministranti napišejo.

Na ta način je edinstvo spočeta. Vsak teden enkrat zavija zveza katoliških mož rokave, prevzame ulogo babice, ter jo spravi v svet. Tako spočeto in tako rojeno ne bogljeno otroče vzame ponavadi kence v kakem stranišču.

Pojavil se je iznajditelj, ki pravi, da je mogoče z manjšo količino premoga doseči večjo vročino. Čudno je to, da se taki iznajditelji ponavadi le spomladi pojavljajo.

Pussyfoot Johnson je zbolel. To je tisti Johnson, kateremu so angleški vojaki izbili oko, ker je preveč o vodi govoril. Značilno je, da zbolel v času, ko imajo zdravniki pravico predpisati pivo.

Izkušnja je dobiček s pomočjo izgrube. Imena vseh jugoslovanskih ministrstrov se končujejo na "je". Čudno, da ni med njimi nikogar, ki bi se "Postenjaković" pisal.

Vesnič odloži mandat. "Jutrjanji list" javlja iz Belgrada, da dr. Vesnič zaradi boleznj odloži svoj mandat in se odtegne politiki.

Majnar potrebuje Pain-Expeller pri revmatičnih boleznih, bolečinah v križu, nevralgiji ali vseh boleznih, katere oslabijo telo in odvzamejo vso energijo. Gospodinja uporablja Pain-Expeller, če otroci padejo ter se ranijo, zoper pike muh in vbojdlaje drugih žuželk in kjerkoli je potreba dobrega linimenta.

Vsajkdo uporablja PAIN-EXPELLER.

Jugoslovanska Katal. Jednota
 Ustanovljena l. 1898 Inkrporirana l. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
 Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 100, Pearl Avenue, Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEORGE L. BROZICH, Ely, Minn.
 Blagajnik nezplačanost smrtin: JOHN MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
 Dr. JOS. P. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
 MAX KERŽIŠNIK, Box 873, Rock Springs, Wyo.
 MOHOR MLADIČ, 2803 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
 FRANK ŠKRABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Porotni odbor:
 LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
 GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
 FRANK ZORICH, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravilni odbor:
 VALENTIN PIRC, 319 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
 PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
 JOSIF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
 ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "GLAS NARODA".
 Vse stvari, tilkajče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovonom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 član ali članicami.

Iz Slovenije.

Posredovanje dela v državi. izdelovanje Portland cimenta. Če se to ne zgodi, preti tudi nevarnost, da prične konkurirati zaradi svoje nizke nizke valute tudi Avstrija, s tem bi pa morala propasti naša domača cementna industrija.

Stroga kontrola na avstrijski meji. Kakor poroča "Tabor", se je zadnje dni na nemškoavstrijskem obmejnem ozemlju počenši od Brucka proti Lipnici iz neznanih vzrokov kontrola v Jugoslavijo zelo poostrela. Kontrolni organi preiščejo vsakogar natančno osebno in priljago. V sled tega imajo vlaki večjo zamudo.

NAZNAILO. Tužnim sreem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem žalostno vest, da sem te dni prejel iz starega kraja pismo, v katerem se mi naznanja, da je moj ljubljeni oče

LOVRENC ULE
 dne 1. marca 1921 v Gospodu za vedno zaspal.
 Bil je posestnik v Lipsenju št. 10, fara Grahovo pri Cerknici. Dolgo vrsto let je pogumno upravljal svoje posestvo, dokler ga ni izročil pred nekoliko leti svojemu sinu Lovrencu, pri katerem je živel na svoja stara leta na užitku istotam. Zapušča ženo ozir. mater, enega sina in štiri hčere; tukaj v Ameriki pa štiri sinove, izmed katerih se za enega ne ve, ter tri hčere, vse omežene na Avstriji, Minn.

Bil je tekom svojega življenja enkrat vdovec ter oče 16 otrok, toda kljub vsem težkočam, katere so se mu pri njegovem gospodarstvu stavile na pot življenja, je vendar dosegel visoko starost 85 let.

Priporočam ga v blag spomin in molitev.
 Tebi pa, nepozabni in ljubljeni oče, kličem: spavaj v miru, bodi ti domača pri podružni cerkvi sv. Štefana lahka zemlja!
 Zalujoči ostali:
 Frank Ule, sin s svojo družino, Collinwood, Cleveland, O., dne 19. marca 1921.

KDO SE POSLUŽUJE PAIN-EXPELLERJA?
 Delavec se ga poslužuje, da o pomore svojim bolečim mišicam, ki so se mu pretegnile pri težkem dnevnem delu.
 Farmer ga uporablja in neče biti brez njega. Pain-Expeller zavzema častno mesto v vsaki farmerski hiši, kjer se pojavljajo hitri napadi, nesrečni dogodki in druge stvari.
 Tovarnarski delavec uporablja Pain-Expeller, če napadejo njegovo moč in če energijo revmatične boleznj, lumbago, nevralgijo in druge neprilike v njegovem težavnem poklicu.
 Majnar potrebuje Pain-Expeller pri revmatičnih boleznih, bolečinah v križu, nevralgiji ali vseh boleznih, katere oslabijo telo in odvzamejo vso energijo.
 Gospodinja uporablja Pain-Expeller, če otroci padejo ter se ranijo, zoper pike muh in vbojdlaje drugih žuželk in kjerkoli je potreba dobrega linimenta.

PAIN-EXPELLER
 Vsajkdo uporablja PAIN-EXPELLER.

Najlepši pirh.

Spisala Manica Komanova.

Velikonočna nedelja!

Ljubo solncece je v vsej mladni krasoti sipalo svoje blagodejne žarke na zemljo in vzbujalo iz nje tisoče cvetk. Dih poudari po je zavel po veselstvu in vsa narava je glasno klicala, da je napočila Velika noč.

Tudi Mrakov Janko, fant od fare in vodja županih fantov, se zaveda, da je danes Velika nedelja. V zametnem telovniku in skrivki za klobukom ponosno korača pod vaško lipo, kjer ga že pričakujejo ostali župani fantje. "No, fantje", je nagovoril Janko svoje tovariše, "kam pa jo mahne nočoj?"

Zdajci se je pričelo med njimi živahno posvetovanje; prvi bi šel rad sem, drugi tja, tretji v to, četrty zopet v ono vas.

"Jaz pa pravim", prične zopet Janko, "da bi šli nočoj v Stanečev po pirhe. Kdor je s tem zadovoljen, naj dvigne roko!"

Dasiravno so bili prej fantje različnega pnenja, so vendar na ta Jankov predlog vsi brez izjeme dvignili roke. Sicer se je pa to zgodilo vsakokrat, da je slednjic zmagala vedno le Jankova volja.

Četrty ure pozneje so že korakali fantje proti staneški vasi in dospeli tja, zavili v Markočevo gostilno. V gostilni je bila razen nekoliko pivcev tudi stara Cergoljevka, ki je sedela pri peči in držala na kolenih košarico, napolnjeno z rdečimi pirhi in pomarančami. To dvoje namreč so fantje na Veliko nedeljo kaj radi kupovali ter potem za stavo v vinariji sekali. Čimbolj je bil kdo v sekarnju spreten, tem več pirhov in pomaranč si je osvojil.

Janko se je ozrl parkrat po sobi gori in dol, nato pa razvrstil fante okrog prazne mize in polical vina.

Ko se mu je zdelo vse v redu, je dejal z nekim dostojanstvenim glasom:

"Fantje, jaz imam nočoj še važen opravek na vasi. Dobro se zabavajte ta čas in glejte, da ste mi pametni in mirni!"

S temi besedami je Janko zapustil svoje tovariše. Fantje se na prvi hip nekoliko spogledajo, nato pa si natožijo kozarec ter začnejo od Cergoljevke kupovati pirhe in pomaranče.

Janko je s hitrimi koraki premeril staneško vasico ter zavil k zadnji, že zunaj vasi stoječi hišici. Čim bliže je prihajal, tem opreznije je stopal. Ko se je pripeljal do okna, vzdaneza na dvorišče, je obstal kakor vkopan. Začel je pazno prisluškovati. Sreč mu je glasno utripalo v upu in strahu.

Tu notri je namreč počivalo dekle, ki je zmedlo Janku sree in glavo. A dasiravno je neprestano mislil nanjo in koprnel po njej, vendar da bi jo razodel, kaj čuti poguma, da bi ji razodel, kaj čuti zanjo. On, ki je gospodoval vsem vaškim fantom, je bil pred to slabotno mladenko boječ kakor dete.

"Ali se mi oglasi? Ali kaj čuti zame? Morda misli že na drugega?"

Taki in enaki dvomi so se mu vsiljevali tudi nočoj in ga mučili do skrajnosti. Toda po dolgih dušnih borbah se vendar le oju-nači. Lahno potrka na okno:

"Katrica, ali čuješ?"

Nič odgovora.

"Katrica, duša moja, eno samo kratko besedo!"

Zopet nič.

"Katrica, duša moja, saj me vendar poznaš. Ako si huda name, mi vsaj reci, naj se odstranim!"

Zdajci začne Janko v sobi šumenje, kakor da bi kdo vstajal. Poloti se ga blaženo, nepopisno veselje. V tem hipu pa se že okno odgrne in Janko se prikaže mili Katričin obraz.

"Kaj hočeš, Janko?"

"Prišel sem k tebi za — zato", začel je Janko ječljati ves zmeden, "da — da — ti povem, kako te ljubim, da brez tebe ne morem več živeti! Katrica, porej mi, ali bi postala moja? Pritrdi, Katrica, pritrdi, ali pa me pahni od sebe!"

Katrica mu ni takoj pritrdila, a odpahnila ga tudi ni.

Prišel se je med njima tajen

šepet, ki je trajal eno uro in še dalje...

Pozno je že bilo, ko se je vrnil Janko med svoje tovariše, zbrane v Markočevo gostilni. Takoj je poje ravnal s krčmarjem račun, fantom pa je velel, da je čas oditi.

Odpravijo se zopet proti rodnim vasi. Fantje so imeli polne žepce nasekanih pirhov in pomaranč, so bili zelo dobre volje. Najveselejši izmed vseh pa je bil Janko. Vriskal je, da je odnevalo od staneške pa do županiške vasi.

"Janko", zakliče mu nekdo izmed tovarišev, "ako je to, da si ravno ti tako vesel? Saj vendar ti edini nimaš nič pirhov?"

Janko pa je vriskal in vriskal. Kaj so mu bili mar pirhi, kaj pomaranče.

Saj mu je dala ljubljena Katrica najlepši pirh — svoje sree.

Pravljica o pofici.

Spisal Branko Jeglič.

Velikonočni prazniki že pozvanjajo. Deklice trgajo zvončke, dečki čutijo pomladno prostost. Cerkev hrani za vsakega nekaj prijetnega, veličastnega, ki prehaja počasi v sree. Veličastno razpoloženje vlada povsod, tudi na strelhi, kjer puši ponosni črneč otisrnejše oblake, celo prebivalci kurjaka na dvorišču se vznemirjajo, ker vtihotapili so izvoznice za rdečelčne pisane.

Pred hišo sedijo Ivanček, Tonček in Jožek ter se prerekuje, zakaj da leži kamen sredi ceste. — Ivanček, najstarejši med njimi, sedi modro in temno razlaga pomen teh lepih časov. Črne hlačice in enak suknič sta malo pobeljena. Porednež je gotovo stikal po kuhinji ter opazoval, kaj se vrši v peči. Hodi že v prvo ljudsko šolo in se uči pisati slovenski. Jožek mu je precej podoben. Tudi se rad sporeka za prazen nič.

Rad pozvanja v žepu s svetinčami, ki jih je kupil za drag denar. Že od nekaj se rad krega z Ivančkom, ker vsak izmed njiju zahteva vse zase. Kdo naj ustreže obema? Tonček je častni član vaskih pretegnjenecv, ki spremljajo jasno novice s svojimi prepri.

Vasno je, da ima zelo razvit govorni organ. Torej, kdo naj se ž njiju oporeka. Tako se oporekajo in ugrabijo ime zivali, ki ji sekajo bedra in jih stavijo ob velikonočnem času lačinu na ogled. — Reši jih Tinka, zala devojčica ponesnega noska in kratkih las.

"Glejte, fantiči, pisano potico imam! Kdo jo hoče?"

Ivančkova modrost in samozavest, da so njegove besede čisti evangelji, jo zahteva, ker zna pisati. Jožek toži Ivančaka, Ivanček črni Jožka. Tonček vriska in skače v svojih rdečih hlačicah. Hajd, vsi so na nogah, beseda dá besedo, žalitev dá žalitev. Vname se boj. Tinka, ovenčana z neštevilnimi lepimi evetkami, je zgubila vse. Žalostno gleda v borenje mladih fantičev. Vsi se ji studijo, nihče ji ni simpatičen, akoravno je že davno pogledala čez mizo.

Zdaj ima potico Ivanček, zdaj spet Jožek, Tonček se krega brez odnora, potem zopet joče, gotovo še sam ne ve, kako velik revež je, brez pravice. Veriznik, ki vtopljaš milijone v žlici kaše. Puhla gospoška butica... itd... (Saj že zna vsak otrok te tako poljudne psyvice današnjih dni.) Tako je nastal v sobi prvi shod, kjer vse protestira in zahteva svoje pravice.

O, sladka potica, kako te žro! Komur prideš v roke, povsod te grizejo!

Tinka se že kesa, da jim je prinesla sladko potico; saj so vsi tako lačno zijali v kuhinjo. Zdaj pa... zdaj vidi, kako se obnašajo! Zavpila je:

"Fantje, bodite pametni!"

Toda, drli so se dalje...

"Jojmine, za božjo voljo! Glejte, oče prihaja!"

Vrata se odpro. Nekaj trdih besed, nekaj poljubov s šibe in — potice ni več. Vsi teko jokaje za šetom, toda prepozno...

Zaklenkalo je iz visokih lin. Vse

zelo vstajenje je pelo po cestah.

Obmolkli zvon.

VELIKONOČNA ČRTICA.

Iz cerkve se je glasila Aleluja, orglje in peveci so oznanjali vstajenje, zastave so vihrale, vrsta belo oblečenih deklet se je vsrta iz cerkve in za njimi morje svetlobe v velikonočno jutro.

"Aleluja!" je pel župnik z latem plašču.

"Aleluja!" so mu odgovarjali peveci s svečanim glasom.

Ljudstvo se je klanjalo in trkalo na prsi, solze ginjenosti so se blestele vernikom v obeh.

"Aleluja! Aleluja!"

"Kristus je od mrtvih vstal! Aleluja!"

A naenkrat, kakor bi dahnil mrtvaški dih v te silne množice, kakor bi neizmerna groza legla na vso cerkev. Obrazi so zbledeli, preplasenost je strmela iz oči. Taten šepet je šel od ust do ust, kakor bi zažgal suho travo v lesu.

In kogar je šepet dosegel, je dvignil prestrašen glavo, poslušnil in na čelu se mu je zarezala plaha skrb. Mrtvaška tišina je legla po cerkvi. Aleluja je bila zastala pevecem sredi besede, omahnile so roke, dekletom so ugasnile sveče.

En sam otrok je kriknil v tej smrti tišini, en sam otrok, in šeta je ozemel. Ljudstvo je vrel iz cerkve in strmelo v zvonik. Gori v lini se je majal veliki zvon, kembelj je nihal po zraku, vsi so videli, udarjal na bron, vsi so videli — toda iz kovine ni bilo ne glasu ne jeka...

"Zvon je umrl!" je zasumelo med množico. Težka žalost in strah sta se polastila sre. Bledela so strmel v lino.

"Bog nam grozi!"

"O, usmiljeni Bog!" je šlo od ust do ust.

"Nekaj je v zvonu!" je dejal nekdo.

Fant, ki je pritrkaval, je zlezl iz line na tla in trdil, da je zvon kakor prej, le da nima glasu.

"Ko bi namazali; tri dni je kembelj počival in zarjavel."

"Saj bije!"

Preiskali so zvon in lino in zvonik iznova — vse v redu. Preiskali vrvi in kembelj in škrpice — vse v redu.

"Mora biti pa v fari nered!" je vzdihnila pol slepa ženica.

"Mora biti v sreih nered!" se je oglašil zamolkel glas kakor iz groba.

Sto oči se je ozrlo, sto oči je zazrlo naenkrat v svoji sredi sivega plešastega starca kakor preroka. Nihče ga ni poznal, nihče ni vedel, kako mu je ime, kje ima stan in odkod prihaja.

"V sreih je nered!" je ponovila množica polglasno, klonila glave in poslušala težko vest.

"Sovraštvo je v vaših sreih. Kristus je dejal: odpustite!"

Starec s sivo brado je dvignil roko in pokazal v nebo.

"Sovraštvo je v vaših sreih!" je vzdihnila množica.

"Odpustite — vsak objemi brata in sosedu, sosed objemi sosedu kot brata! Kristus je vstal v odpustanje!"

Segel je v roke slepar osleparjenemu — oba sta imela solze v obeh; poljubil je oče morilca svojega sina — oba sta imela solze v obeh; mož je segel nezvesti ženi v roke — padla mu je skesano okoli vratu. Plac in ihtenje je trgalo sree in duše, solze sprave in pokore so hladile srčno bolelost.

Množica je padala na kolena in molila:

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

N. V.

V zaporu.

Velikonočni spomin.

Prvi žarki jutranjega solnea so boječe pogledali skozi okno, za-

mračno okno in plaho poljubili vlažno zidovje zaduble celice, kot da se ga bojijo dotakniti. — Ker ne vidijo le gorje, ki požira dan za dnem nešteto mladih žrtev, hrepenočih po zlati svobodi.

Na trdem ležišču leži mlad človek. Od trpljenja in gorja izpite oči begajo nemirno po ozki celici in zro s hrepenenjem skozi okno k daljnemu solnecu, h luči... Zunanja vlada pomladno jutro v vsej svoji krasoti, polno moči in življenja. — A notraj je samo prokletstvo in smrt. Neizprosnata tujeva roka ga je zgrabila kot hudodelca in ga vrgla med to vlačno zidovje, da mu izruje iz sree vse lepe misli o svobodi, da mu s silo iztrga iz mlade duše najblazje, najdragocenejše: ljubezen do domovine...

Podpl si je glavo ob lakti ter se je zamislil. Pred očmi so se mu vrstili žalostni spomini onega jutra, ko so ga s silo in po nedolžnem odvledli od doma v zapor.

Bilo je mračno, deževno, aprilo jutro. Nizko nad Vipavsko dolino se je pasla gosta, siva megla in ležala kakor težka mora nad vsi tiho dolino in nad človeškimi sreei.

Stal je pred hišo. Odpravljal se je z doma, da gre materi, ki se je borila s težko boleznijo, po zdravniku; hotel je iztrgati, četudi le za par trenutkov, lednemu, mrtnemu objemu.

Izza hišnega vogala so se prikazali trije karabinjerji in se mu približali hitrih korakov. Z namrškom so mu dejali, naj gre z njimi. Pogledal jih je začuden, oči so se mu zarosile, z dehtenjem, pojemajočim glasom jih je vprašal: "Zakaj?" Niso se zmenili za njegovo vprašanje, zapovedujoče so mu odgovorili, da mora z njimi.

Trd, nepremičen, kakor da je izklesan iz kamna, je stal pred njimi. Njegova duša se je utapljal v sruhi in bolesti. — Z njimi mora, četudi je nedolžen; zapustiti mora bolno mater, iti, da ga vržejo, kot nešteto drugih, v zaduhli zapor.

Kje je človeška pravica? Trpeča, nadvse ljubljena domovina! Kje je tvoja prostost, po kateri hrepenijo tvoji otroci?

Premagal se je... Prosil je samu, če se sme posloviti od bolne matere. Dovolili so mu, toda eden je šel za njim, da mu ne uide.

Na postelji je ležala mati, skopraj nezavestna, ni ga več poznala, njegovo ime je klicala v mrzlični omotici. Naguil se je nad njo in je strastno poljubil. Z otroško vdanostjo je je objel, ki jo je ljubil vsa svoja mlada leta in ki ji je bil zdaj edino upanje in edina radost.

Stal je kot kip... Težka roka mu je legla molče na ramo; značenje za odhod.

Še enkrat jo je objel in jo poljubil na blede ustnice, kot da hoče iz nje izsesati vso materino ljubezen, kot da se hoče napiti moči za trpljenje sužnjih dni...

Nenadoma je odprla široko svoje izmučene oči ter vprla vanj pogled, poln materinske ljubezni, kot bi hotela reči:

"Pojd, ljubljeni edinec! Preuvažaj možko svojo usodo... iz ljubezni do mene in iz ljubezni do domovine... Prišel bo dan, ko mene ne bo več, a domovina bo ostala... k nji se povrne. Misli name in ljubi jo radi mene in ne sovraži nikogar, radi mene ne, Trobarvno solnce naj bo solnce ljubezni in ne solnce sruca... Ali me vidiš, v sree, sin? Povej vsem, ki trpijo, da je to govorila mati zato, da ne bi več trpeli njih otroci... Z Bogom!"

Zaprla je izmučene oči, blažen mir je legel na njena lepa, blede lica. Karabinier je pristopil in ga je odvedel.

S silo ga je odvedel od matere, niso ga pustili, da bi ji stal v poslednjih hipih ob strani, da bi ji v zadnjih trenutkih blazil trpljenje...

Vkovanega v težke okove kot hudodelca so ga gnali med nasajenimi bajoneti zato, ker je ljubil materine besede in ker ni hotel pričati na Iskarjotovo pismo.

Ljudje, ki so hodili po blatu, so obitali ter poslušali velikonočno pesem zvonov. Niso videli blata in niso čutili dežja...

Velikonoč, Velikonoč!

Velikonoč, Velikonoč!

Velikonoč, Velikonoč!

Velikonoč, Velikonoč!

Velikonoč, Velikonoč!

Velikonoč, Velikonoč!

Velikonoč, Velikonoč!

Velikonoč, Velikonoč!

Velikonoč, Velikonoč!

Velikonoč, Velikonoč!

Po dolgem maršu in trpljenju do dospeli do konec poti...

Težka pest duši tisočih nedolžnih žrtev in razjeda tisočerihi sree, da umira pod njeno težo nešteto mladih življenj. Od trpljenja obloženi hrbti se pripogibajo nizko k tlom, od bolesti izmučene oči gledajo s hrepenenjem k daljnemu solnecu, k zlati svobodi, k vstajenju...

Tako je tedaj prišla Velikonoč, tako je obiskala mnogokatero tudi danes — — —

Ključ je zaškrpil v vratih ter ga predramil iz težkih misli...

Vstopil je italjanski stražnik in mu prinesel jedi. Molče jo je postal preden in izginil.

Zaprla so se vrata, silal se je vse lepe misli o svobodi, da mu s silo iztrga iz mlade duše najblazje, najdragocenejše: ljubezen do domovine...

Ni pokusil jedi. Izmučen se je vlegel na trdo ležišče, zaprl od slabosti trudne oči in njegove ustnice so šepetale tiho, skoraj neslišno:

O mati, o domovina!

Po dolgem hodniku so votlo odmevali težki koraki italjanske straže in trkali kot klavirno ujetnikovo sree: pride čas!

Iz dnevnika.

Spisal Silvester Škerl.

Ob vzožju stopnišča katedrale je čepela stara ženica in je be-racila. Ničesar ni videla; bila je popolnoma slepa. Oči je držala na široko odprte; siva zelenica je bila razlita po očesu. V čelu je bilo razoranih tisoč brazd, globokih in plitvih, kot od nevednega otroka oranih. Koža na licih se je svetila, bila je gladka, a i v njo so bile vrezane ostre črte. Ustnice so bile blede, kot da je iztekla vsa kri iz njih. Niso molile, a premikale so se v molitvi. Čez ramena je imela ogrinjeno oguljeno, napol raztrgano sivo ruho in tudi roke, okrog katerih se je tesno ovijal molek, so bile zavite v njo. Temno, od blata visoko gori poskropljeno krilo je bilo zelo široko in je pokrivalo polovico stopinje.

Vsak dan je sedela tam, in če si šel mimo zjutraj ob štirih ali zvečer ob osmih, si jo vedno videl na tistem mestu...

Ni bilo megle. Vendar je človeka dužilo in stiskalo. Nebo je bilo nezavestna, ni ga več poznala, njegovo ime je klicala v mrzlični omotici. Naguil se je nad njo in je strastno poljubil. Z otroško vdanostjo je je objel, ki jo je ljubil vsa svoja mlada leta in ki ji je bil zdaj edino upanje in edina radost.

Stal je kot kip... Težka roka mu je legla molče na ramo; značenje za odhod.

Še enkrat jo je objel in jo poljubil na blede ustnice, kot da hoče iz nje izsesati vso materino ljubezen, kot da se hoče napiti moči za trpljenje sužnjih dni...

Nenadoma je odprla široko svoje izmučene oči ter vprla vanj pogled, poln materinske ljubezni, kot bi hotela reči:

"Pojd, ljubljeni edinec! Preuvažaj možko svojo usodo... iz ljubezni do mene in iz ljubezni do domovine... Prišel bo dan, ko mene ne bo več, a domovina bo ostala... k nji se povrne. Misli name in ljubi jo radi mene in ne sovraži nikogar, radi mene ne, Trobarvno solnce naj bo solnce ljubezni in ne solnce sruca... Ali me vidiš, v sree, sin? Povej vsem, ki trpijo, da je to govorila mati zato, da ne bi več trpeli njih otroci... Z Bogom!"

Zaprla je izmučene oči, blažen mir je legel na njena lepa, blede lica. Karabinier je pristopil in ga je odvedel.

S silo ga je odvedel od matere, niso ga pustili, da bi ji stal v poslednjih hipih ob strani, da bi ji v zadnjih trenutkih blazil trpljenje...

Vkovanega v težke okove kot hudodelca so ga gnali med nasajenimi bajoneti zato, ker je ljubil materine besede in ker ni hotel pričati na Iskarjotovo pismo.

Življenje francoskega delavca.

FRANCOSKI DELAVEC ZASLUŽI VEČ KOT PRED VOJNO, A S TEM SI MORE KUPITI LE NAJBOLJ POTREBNE STVARI ZA VSAKDANJE ŽIVLJENJE.

Poroča William G. Shepherd.

Le s pomočjo nepristranskih, resničnih in skrbnih opazovanj je mogoče pokazati narodu Združenih držav, kaj razburja pravzaprav duhove ljudskih mas v Evropi. Povprečni Anglež ali Nemec misli povsem različno tudi drug o drugem. Ta različna naziranja povzročajo veliko razočaranost, katero je zapaziti v sedanjem času v Evropi, in ki onemogoča vsako delo Lige narodov.

Vzemimo naprimer Francoza. Najti je tri vrste Francozov, — najprvo bogatega moža, bankirja in lastnika bondov in vrednostnih papirjev; drugi srednji razred ali povprečnega meščana in tretji delavski razred, v katerega spada tudi kmet. Čitatelj naj se v naslednjem postavi na stališče slednjega, namreč na stališče francoskega delavca in kmeta.

Časi so ravno sedaj zelo trdi za francoskega delavca, ki služi svoj kruh v tvornici ali pri transportaciji. Padanje cen, kot ga je bilo opaziti v Ameriki, se še ni pojavilo v Franciji. Nasprotno pa cene neprestano rastejo in večkrat mora vlada poseči vmes, da jih obdrži na gotovi višini. Kadar pride do takega znižanja cen, kar se pa zgodi ponavadi le pod pritiskom vlade, znaša tako znižanje le par centov ter je tako majhno, da sploh ne pride v poštev.

Amerikance, ki se muči v Franciji, se mora neprestano čuditi cenam, katere se iztisne na nek čudovit način iz francoskih delavcev za najbolj priproste življenske potrebščine. Postavite se na stališče delavca, s katerim sem govoril pred par dnevi v mojem hotelu, kjer je nekaj popraviljal.

— Koliko zaslužite? — sem ga vprašal. Nasmehnil se je bridko ter se pomišljal, ali naj odgovori ali ne. Njegov pomočnik, mlad človek, pa je odgovoril mesto njega: — Dvajset frankov na dan.

Starejši mož je pokimal z glavo v znamenje, da je mladi govoril resnico. — Ali ni to več kot ste zaslužili, ko je bilo konec vojne? — sem vprašal.

Da, da, — je rekel, — ali pa veste, koliko moramo plačati sedaj za kruh? En frank in pol stane hleb kruha in jaz imam šest otrok. Pogosto pojemo po šest hlebeev kruha na dan in polovica mojega zaslužka je šla.

— Ali spadate h kaki uniji? — sem vprašal. — Seveda. Jaz ne vem, koliko manj bi dobil na dan, če bi ne spadal k uniji. Mogoče bi se moral mučiti do smrti, a še stradal bi pri tem. Unija nam pomaga toliko, da ostanemo vsaj živi.

Slučna vprašanja sem staviljal številnim francoskim delavcem, na katere sem zadel pri delu. Čitatelj naj se postavi na stališče takega delavca in videl bo, kaj pomeni resnična beda.

Če bi bili vi Francoz iz delavskega sloja, z veliko družino ter dvajsetimi franki na dan, bi gotovo ne vedeli, odkod naj pride naslednji par čevljev ali obleka, katero nujno potrebujete vi ali kak drug član družine. Toliko svojega denarja bi izdali za živila, in ta živila bi bila tako slaba, da bi se vas kmalu pričel lotevati obup. — Edino upanje francoskega delavca je ohraniti si življenje z denarjem, katerega zasluži s svojim trdim delom. Na druge izdatke pa ne misli nihče.

Če bi bili vi francoski delavec, bi si lahko privoščili toliko kruha, kot bi ga mogli plačati. Ko bi zauživali ta kruh, bi se čudili potom mednarodne finance, ki dopušča, da trohni v Ameriki pšenica in da dobiva farmer sramotno nizke cene za svoj pridelek, dočim mora francoski delavec plačevati visoke cene za kruh slabe kakovosti.

Če bi bili vi francoski delavec ter se vrnilo mogoče s težkega dnevnega dela, bi našli na svojem krožniku majhen kosček kuhane mesa, ponavadi konjskega, kajti goveje ali prašičje je predrago. Če bi hoteli goveje meso, bi morali plačati zanj devdeset centov za funt in če bi si hoteli privoščiti, svinjsko pečenko, bi morali plačati dolar in pol za funt. Očividno je vsled tega, da si francoski delavec, ki zasluži po dvajset frankov na dan ter ima veliko družino, ne more privoščiti takega luksusa. Edini luksuz, katerega si lahko privoščijo francoski delavec, je vino, ki stane približno trideset centov kvart, a vino ni hrana in na prazen želodec ni zdravo piti.

Po zaključnem obedu bi seveda radi obsedeli za mizo ter kadili. Seveda bi kadili, a majhen zavojček tobaka, ki bi v Ameriki ne stal pet centov, bi vas stal trideset centov in ta tobak bi bil poleg tega še najslabše kakovosti.

Kurjava je nadatnja zadrega francoskega delavca. Vreča premoga, katerega lahko nesete na svojem hrbtu, vas bi stala trinajst dolarjev ali zaslužek celih treh dni. Vsled tega bi ostala vaša peč le po mrzla in grela bi se pri ognjišču, kjer se kula večerja.

Francoski delavec je moral priti do spoznanja, da si s svojimi dvajsetimi franki ali štirimi dolarji na dan lahko kupi le toliko, da ostane pri življenju in to ga dela trpkim ter čemernim. Za štiri dolarje na dan se lahko kupi v Združenih državah nekoliko več kot vsakdanje življenske potrebščine, a v Franciji zadostuje štiri dolarje komaj za borno življenje ali vegetiranje.

Položaj francoskega kmeta je nekoliko boljši, čeprav si tudi on ne more dosti privoščiti. Če ima naprimer kosa, je ne bo zaklal ter pojedel in tudi doma je ne bo obdržal, pač pa nesel na trg, kjer jo lahko proda po dolarju za funt. Kosa, ki tehta deset funtov, mu prinese toliko denarja kot v časih pred vojno majhen prašič. Jajca, ki jih ležajo kosa, pomenjajo za francoskega kmeta suho zlato, kajti vsako posamezno jajce proda lahko po 18 centov.

Francoski kmet nima sicer dosti zemlje, če merimo po ameriškanski, a vsak najmanj kosček je obdelan ter mora služiti svojemu namenu, a vse, kar potrebuje kmet razven živil, mora zelo drago plačati.

Ker živi človek od samih upanj, upata tudi francoski delavec in kmet, da bo napočil dan, ko bo prišla zlata povodenj iz Nemčije, ki bo napravila konec vsakemu trpljenju in pomanjkanju. O tem je trdno prepričan vsak priprost Francoz in v tej svoji veri prenaša svoj vno tudi trpljenje sedanjih časov.

V koliki meri se bodo ta upanja izpolnila, je seveda drugo vprašanje, a v gotovem obsegu se izpolnjujejo že danes. Vsak dan prihaja v Francijo nekaj nemškega premoga in nemški železniški vozovi pomagajo prevažati francosko blago. Navadni ljudje pa izjavljajo: — To je majhna pomoč. Zakaj bi naši prvaki ne dosegli več?

V Gornji Šleziji je že prišlo do krvavih spopadov med Nemci in Poljaki in če bi ne bilo tam zaveznikov, bi se ljudje poklali med seboj. Sedaj vidimo, kako izgleda lepa fraza o samodpločbi narodov v praksi in tega ni kriv nikdo drugi kot zavezniki sami, ki so se norčevali iz tega principa ter ga v enem slučaju uporabili, v drugem pa zavrnili.

BOLNIŠNIČNE POTREBŠČINE ZA HRVATSKO.

Odelek za zdravstvo v Hrvatski je prejml od Ameriškega Rdečega križa en vagon lekov in bolnišničnih potrebščin, ki se porazdeli med posamezne bolnišnice blizu Zagreba.

Ta dar je bil napravljen vsled priporočila Mr. William Ford Upsona, ameriškega trgovskega ko-

misarja na Dunaju, po njegovem preiskovanju razmer na Hrvatskem. Dognalo se je, da so bolnišnice po deželi dobro porzdeljene in oskrbovane, ali da je pomanjkanje nekaterih potrebščin. Predsednik odelka za zdravstvo je odposlal zahvalno pismo Ameriškega Rdečemu križu, v katerem pravi, da bo ta dar znatno doprinesel zboljšanju prilik v deželnih bolnišnicah.

Umetno namakanje v državi Texas.

NEKAKO POL MILJONA AKROV JE ŽE PRIDOBILJENIH ZA POLJEDELSTVO IN TOZADEVNO OZEMLJE BO VEČ KOT PODOVJENO. — NAČRT JE POD NADZORSTVOM REKLAMACIJSKE SLUŽBE.

Soglasno z informacijami, katere je dobil državni svet za vodno inženirstvo se ravno sedaj vrši velik razvoj glede umetnega namakanja in v neposredni bodočnosti se bo izvršilo več takih del kot kedaj prej v zgodovini države. To velja tudi glede osuševanja in glede načrtov, tikajočih se vodnih rezervorjev. V zvezi z namakalnimi ali irigacijskimi podjetji se nahajajo tudi načrti za naprave, ki bodo proizvajale električno silo ter zakladle mesta in vasi z lučjo in gonilno silo. Stori se je tudi že korake, da se izpremeni državne zakone, tikajoče se namakanja in sicer tako, da se bo še bolj pospešilo reklamiranje suhih ozemelj. Sedaj je v državi približno 500.000 akrov zemlje, katero se namaka na umeten način in sestavlja se načrte, s pomočjo katerih se bo v bodočnosti namakalo več kot še enkrat toliko suhega ozemlja.

J. A. Starley iz Pecos član irigacijskega komiteja, ki ima v Avstani v rokah zakonodajne zadeve, je izjavil naslednje:

— Ena glavnih ovir k razvoju namakalnih načrtov je bila prenamakanje, ko je bil leta 1917 sprejet v Texasu amendment k državnim ustavi, ki je uveljavljal, da je vsa vodna sila v državi last splošnosti in da je podvržena takim regulacijam ter sklepom kot bi jih smatrala zakonodajna za potrebne. Splošne postave, kot obstoje sedaj, določajo metodo, potem katere se je mogoče pridobiti pravice glede uporabe vode za namakanje, kopanje rud ter izrabljanje vodne sile v občinske ali komunalne svrhe.

— Izza sprejema tozadevnega amendmeta se je pričelo z izvrševanjem številnih podjetij in številna nadaljna podjetja bodo oživitvorjena v kratkem času. Med novimi središči vodne sile je treba prav posebno omeniti ona pri Wichita Falls in tozadevni načrti vključujejo zgraditev velikanskega rezervorja. Mesto Wichita Falls bo dobivalo iz tega vira vso vodo, katero se potrebuje v občini in poleg tega bo namakalnih 150.000 akrov zemlje, ki se nahaja v neposredni bližini ali okolici mesta. Naprava bo pričela z obratovanjem leta 1923.

Mesta Abilene in Stamford gradita vsak zase rezervorje, ki bodo zakladali občini z vso potrebno vodo, dočim se bo preostalo vodo porabilo v irigacijske svrhe. Napravilo se je tudi vse potrebne načrte za ustvarjanje velikega vodnega rezervorja ob Colorado River v bližini Bronte, s pomočjo katerega bo mogoče namakati približno 100.000 akrov zemlje, ki je bila dosedaj neplodna.

Pecos dolina v zapadnem Texasu izdeluje načrte, s pomočjo katerih naj bi se zgradilo velik rezervor v bližini Red Bluff, kjer bi se lahko zakladalo z vodo približno 150.000 akrov zemlje, katero bi se na tak način rešilo ter napravilo pristopno za obdelovanje.

Načrt pri El Paso, ki stoji pod nadzorstvom Zvezne reklamacijske službe, je bil razširjen nadalje navzdol po dolini, da bo vključil precejšen del ozemlja, nahajajočega se v neposredni bližini onega, ki je bil že dosedaj namakan. Leon Springs namakalne naprave, nahajajoče se severozapadno od Forta Stockton v Pecos okraju, nameravajo povčeti svoje rezervorje, da razširijo obseg ozemlja, katero namakajo. Ozemlja, krog Forta Stockton so bila organizirana v namakalni ali irigacijski distrikt in sistem je bil izboljšan in povečan.

V Panhandle okraju Texasa je najti številne reke, ki nudijo izvrstne prilike za razvoj irigacijskih naprav in predložilo se je že številne načrte, s pomočjo katerih bi bilo mogoče namakati ter dati poljedelstvu na razpolago obširna ozemlja, ki so bila dosedaj brez vsake vrednosti.

Tako je naprimer na razpolago vodovje Devil reke, ene najboljših ganseljivih rek v državi, ki bi lah-

ko dajala na razpolago vode za namakanje ozemlja v obsegu celih 100.000 akrov.

Vsa znamenja kažejo, da je v najkrajšem času pričakovati največjega razvoja v tem oziru in da bo končno napočil čas, ko se bo iztrgalo suši in puščavi na tisoče in tisoče akrov, ki bi lahko proizvajali neizmerno množico živil in drugih potrebščin, ki pa so sedaj zapuščeni in neplodoviti vsled pomanjkanja vode.

Suhost.

Dočim nekatere osebe trpé radi prevelike debelosti, so drugi v skrbeh, ker tehtajo pre malo v razmerju k svoji višini. Suhost more biti posledica onega ali več razlogov.

1. Telo utegne biti nagnjeno k suhosti iz po dednosti.

2. Suhost more biti vsaj deloma posledica pretiranega telesnega ali duševnega napora. Skrbi in bojazen, pomanjkanje spanja in počitka sušijo telo.

3. Vzrok pa more biti kaka skrita bolezen, naprimer tuberkuloza, ali pa pokvarjenost prebavnih organov.

Res je, da so ljudje vitke postave čestokrat močnejši, bolj vztrajni in vzdorni nasproti boleznim kot oni, ki so nagnjeni k debelosti; ali, dasi vitkost utegne biti znak telesne sile in vzdržnosti, more pa suhost pomenjati telesno slabost in dovzetnost nasproti boleznim.

Ozdravitvi suhost je mogoče s tem, da se zdravi njen vzrok. Ako to telesno stanje je pripisati skrben, pomanjkanju spanja itd., tedaj treba odpraviti te vzroke. Ako je suhost nastala radi preveč dela, treba zmanjšati količino dela oziroma izpremeniti delo. Ni dobro jesti, ko je telo utrujeno. Pred in za jedjo, ki naj bo po možnosti raznovrstna, naj si človek jemlje kratek počitek; med eno pojedino in drugo ne bi smelo biti presledka čez štiri ali pet ur. Nekaterim suhim osebam ne tekne mast; ta odpor treba premagati, in jed naj vsebuje precejšno količino mastnih jedi, kakor mleko, maslo, slanino in oljno.

Karbohidrati, to je škrobi in sladkorji, so zlasti velike vrednosti za ustvarjanje telesne masti. Treba veliko pozornosti obratovati na prebavo, kajti suhost utegne biti posledica neprebavnosti. Jedi, ki so po lastni izkušnji škodljive, treba opustiti. Paziti treba: da so zobje v dobrem stanju. Posebno pa naj se pazi na to, da ima telo dosti spanja in počitka.

BOJ ZA SLOVENSKO ŠOLO V DEVINU.

V Devinski občini je nad 70 slovenskih šolobveznih otrok, laških pa komaj nekaj nad 10, kljub temu pa obstoja v Devinu samo italjanska šola. Bivši sindako je silil slovenske starše z orožniki, da morajo pošiljati svoje otroke v italjansko šolo in grozil jim je celo z interniranjem, včasih pa obljuboval, da dobi Devinslovensko šolo, ko se popravi Občinski dom. Ta dom je popravljen, ali slovenske šole še vedno ni. Pač pa je nastanjen v prostori bivše slovenske ljudske šole takozvani "asilo", katerega pokroviteljica je sama vojvodinja D'Aosta. V Medjivasi so se vsi oglasno znova izrekli za otvoritev slovenske šole, in otroci so hrupno jokali in prosili svoje očete, da naj podpisajo zahtevo za slovensko šolo, ko se je mudil tamkaj slovenski zaupnik. Devinci hočejo nadaljevati boj za slovensko šolo in zahtevajo, da se nemudoma otvori, izjavljajoč ob enem, da svojih otrok ne bodo nikdar pošiljali v italjanske šole. Kdaj se začne izpolnjevati svečane zagotovitve vodilnih italjanskih državnikov, da se bodo mogli Jugoslovani v Italiji kulturno neovirano razvijati?

BOJAKI HARČATE SE NA "GLAVNARODA", NAJ VEČJI SLOVENSKI DREVNI V IZBOČENIH DEŽAVAH.

Bojaki harčate se na "glavnaroda", naj večji slovenski drevni v izbočenih dežavah. V Gornji Šleziji je že prišlo do krvavih spopadov med Nemci in Poljaki in če bi ne bilo tam zaveznikov, bi se ljudje poklali med seboj. Sedaj vidimo, kako izgleda lepa fraza o samodpločbi narodov v praksi in tega ni kriv nikdo drugi kot zavezniki sami, ki so se norčevali iz tega principa ter ga v enem slučaju uporabili, v drugem pa zavrnili.

Jugoslavia irredenta.

Smrtna kosa.

Iz Trsta poročajo: Zapustil nas je Svetko Martelanc, mož v najlepši dobi, star šele 35 let. Kolikomo izgubili s tem možem, nam vedó povedati Barkovljani, med katerimi je živel in delal. V Barkovljah ni društva, ki bi ne izgubilo z Martelancem onega svojih najbolj vnetih članov. Ne samo stariši, bratje in sestre, vse zavodne Barkovlje žalujejo ob njegovi raski, rakvi mladega moža, ki je obetal, da jim ostane še dolgo sobojevnik. — Ne samo pri Sv. Mariji Magdaleni, kjer stoji njegova rojstna hiša, temveč daleč naokoli znani slovenski rodoljub Josip Cerknjenič je legel k večnemu počitku. Neizprosen bojevnik, hrast, ki je zrastel na kraških tleh, je pustil občutno vrzel v naših bojnih vrstah, v katerih stojé tudi njegovi sinovi in hčere, ki jih je vzgojil v narodnem duhu. Tako je zapustil svojemu narodu najlepšo zapuščino. Kremenit karakter in zlato srce, neizprnna požrtvovalnost in ljubezen do svojega naroda, neumorna skrbnost za svoje, to so lastnosti, po katerih je bil pokojnik znan vsem tržaškimi Slovencev.

Za obnovo novih provinc.

Laska vlada izda dekret z določbami za obnovo Primorja in Tridenta. Dovoljuje se financiranje 10 milijonov v pomoč združenim za obnovo novih provinc.

Beda v zasedeni Dalmaciji.

Iz Komize poročajo, da je pomanjkanje doseglo vrhunec. Italjani ne dovolijo, da bi se živila dovažala iz Jugoslavije, od drugod pa tudi skoro ničesar ne prihaja. Draginja je nepopisna. Po raznih tihotapeih se je nakopičilo v kraju ogromno bivših avstro-ogrskih kron, ki sedaj nimajo skoraj nobene vrednosti. V Komizi plačajo za 1 dinar 14—20 K, za 1 dolar pa 500—600 K. Moka bala je po 60 K kg, meso po 80 K, ribe pa po 60—100 K kg. Prebivalstvo mestrno pričakuje konca svojega trpljenja.

O prestižu karabinerjev v Dalmaciji.

je govoril v italjanskem senatu admiral Millo, dobro znan kot upravitelj okupirane Dalmacije. Trdil je, da uživajo karabinerji velik ugled, ker ne zahtevajo od ljudi denarja in ne groze z bajoneti. Glede izvoza živine je stvar ta, da se kmetje bojé, da bi jim je Srbi ne vzeli, zato jo prodajajo Italjanom. Senator Spirito je trdil o veliki protitaljanski propagandi po Dalmaciji. Senatorji bi bili radi govorili o konfliktu med italjanskimi vojaki in hrvatskimi kmeti, pa so morali vzeti na znanje, da je dotična vest zlagana. Laž je pa tudi, kar je govoril slovit admiral Millo, kajti karabinerji so surovi in skrajno sovražni jugoslovanskemu prebivalstvu, zato jih noben Jugoslovane ne more videti. Na tisoče krivice so že zadali Jugoslovanom. Za njimi pa obkladajo s krivicami Jugoslovane italjanski državniki Millove vrste. Ali s surovostjo in lažjo ne zgradijo Italiji dobre bodočnosti ob Jadranu.

Gorico popravljajo.

V Gorici je, kakor se z italjanske strani poroča, od 2200 poškodovanih in razdrtih hiš več ali manj ali popolnoma popravljenih okoli 1200. Popravila je treba torej še mnogo. O kakem mestnem regulacijskem načrtu ni govora.

Apetit italjanskih ribolovcev.

Na seji italjanskih ribolovskih društev v Trstu se je sklenila resolucija na vlado, naj se pri predstojeh trgovinskih pogajanjih z Jugoslavijo zavzame za pravico italjanskega ribolovstva eksploatirati tudi bogastva iztočne obali, zlasti v Dalmaciji, ustanoviti tam ribolovne točke in skrbeti, da italjanski kapital sploh zagospoduje nad vsem jadranskim ribolovstvom. Upati je, da jugoslovanska vlada ne bo dovolila v te načrte, ki merijo za uničenjem domačega ribolovstva.

Morilec karabinerja Cecchina v Trstu.

Aretiran je bil v bolnišnici okrajne bolniške blagajne 27letni Hektor Ussai, osumljen, da je ustrelil karabinerja Cecchina. Izpovedal je, da so krivci štirje in da je ustrelil Cecchina njegov 17letni brat Bruno Ussai. Policija jih je aretirala. Bruno Ussai je odločno trdil, da on ni ustrelil Cecchina. Nato pa je točno Hektor Ussai izjavil, da je on morilec. Ussai je Italjan. Torej je Italjan umoril Italjana. Listi v kraljestvu pa kričijo o jugoslovanski zaroti in da so Jugoslova-

ni napadli in umorili Cecchina. Tak nepošten boj vodijo Italjani v kraljestvu proti Jugoslovanom. Pogreb karabinerja Cecchina se je izvršil brez incidentov.

O tržaških dogodkih

so govorili v italjanskem parlamentu. Podtajnik Corradini je poročal, da so neznani ljudje pri Sv. Jakobu ubili meščana, ki je prepeval, češ, da se sme tam peti samo boljševiske pesmi. Iz Lavoratorovega poslopja je bila vržena bomba in oddanih je bilo nekaj strelcov. Vlada je vse odredila za javno varnost. Bellon (komunist) je odgovoril, da so fašisti proti Lavoratoru delali po dogovorjenem načrtu in z očitno vednostjo javnavorstvene oblasti, ki bi bila kaj lahko preprečila naskok na Lavoratora in temu sledeči požar.

Aretacije koroških Slovencev.

Iz Svetne vasi poročajo: O Božiču je bila tu v gostilni pri "Tišlarju" majhna slovenska družba iz Borovlj. Neki nemur je takoj javil orožništvu, da imajo Slovenci v Šentjanžu tajno zborovanje, in od tistega časa sem neprestano preiskujejo, kaj so namišljeni govorniki govorili. Nekega dijaka, ki je isti dan v Šentjanžu prišel obiskat svoje sorodnike, so takoj prijeli ter odpeljali v Celovec v zapor. Te dni pa so aretirali ženo slovenskega kmeta Slemenca in jo odpeljali v Borovlje. Pravijo, da bodo — seveda po nedolžnem — še več Slovencev aretirali in izgnali.

Benečanski Slovenci.

Najbolj oddaljeni od drugih Slovencev so Rezijanci, toda slovensčine se držé. Imajo 3 duhovnike. Župnik je Lah, ker Slovenca ne dá vlada, kaplana sta Slovenca, ker je tako odločno zahtevalo ljudstvo. Pri Sv. Lenartu, veliki fari pri Čedadu, so blagoslovili nove zvonove. Slavnostni govor je imel čedadski dekan Liva, in ljudstvo je bilo presenečeno, ko ga je slišalo slovenski govoriti. V Podbonescu so ustanovili špeteristični Slovenci, ki prebivajo ob reki Nadiži, konsumno društvo, ki je imelo v nekaj mesecih nad pol milijon prometa. Blago je v njem boljše in cenejše kot v Vidnu in Čedadu (Udine, Cividale).

Dekret.

zadevajoče gradbo gospodarstvih in ljudskih hiš, je raztegnjen tudi na Julijsko Benečijo. Na Goriškem se pridno popravlja in zida, ali dolžnost vlade je, da se vendar zgame in dá trpečemu ljudstvu potrebno pomoč.

NAZNANILO

Bančni oddelek države New York je dne 23. novembra 1920 inkorporiral

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

Vsa kupčija se vrši kakor preje, z razločkom, da je sedaj državna banka, a ne več privatna.

Osojbe je ostalo staro in ima zveze sedaj bolje bodisi v stari domovini kakor tudi v Zdr. državah.

Vsi moneyordri, drafti in čeki, katere bodo rojaki od sedaj naprej pošiljali za denarne pošiljave v staro domovino ali potne listke naj se glaze:

Frank Sakser State Bank

Za varstvo kupčije je polno vplačana svota \$150,000.00 in sicer:

Kapital \$100,000. Rezervni sklad \$50,000.

Za Frank Sakser State Bank
FRANK SAKSER, predsednik

Zadnji "zli" mož divjega zapada.

Večina banditov, v kino-slikah ali izven njih, ima svoje slabe strani. Tudi Henry Starr ima svoje. Inel je tajno ambicija in radnja po okrog velike blaga.

Skrozi več kot trideset let je užival neomejeni sloves vzornega bandita, ki je izzival nevoščljivost vse tozadevne gospode onstran Missisippija. Njegova špijaliteja je obstajala v tem, da je prišel v kako mestice ravno opoldne, stopil s konja pred kavalno glavno banko ter odšel s pozorišča svojega delovanja šele potem, ko je inel v svoji vreči dosti plena.

On pa se ni specializiral ravno na banko. Veših se je zadovoljil tudi za navadnim vlakom, s kakor daljajno ali pošto. Najraje je imel seveda banke, a če teh ni bilo, ravno na razpolago, ni zametala drugih krajev, kjer je bilo mogoče dobiti denar, kajti njemu je šlo za o, da ohrani železo vesno zarače.

Da, Henry Starr je bil precejšen kos bandita. Njegov povprečni letni zaslužek je predstavljalo precej čedno svoto, ki ni bila sicer velikanska, ki pa je prihajala v njegove roke polagoma in stalno, kar je bila vendar glavna stvar. Svoje politične je seveda predsedel v različnih jetnišnicah, a v skoro vsakem slučaju je bil kaj hitro pomiloščen ter odšel iz ječe s solko poboljšane človeka v oči, kot se glasi v starem pregovoru. Takrat se je izpreobrnul, seveda le v namenu, da nudi svojim obdovalecem dosti gradiva za govornice. Enkrat je ubil nekoga človeka in raditega bi ga bili skoro obesili.

Dočim je večina ostalih banditov, kot npr. Jamesa ali umirala ali pa ukrenila poštena pota, je Henry Starr še vedno vstrajal pri svojem poslu, čeprav je bila razpisana nanj nagrada v znesku toliko in toliko dolarjev za onega, ki ga izroči oblastim živega ali mrtvega.

Moral bi ostati zadovoljen, a on ni bil. Trpila ga je njegova tajna ambicija. Dosti je zaslužil, da se je lahko oblačil po najnovejši modi. Čutil je, da postaja starokopiten in zastarel, ker je še vedno jahal ponja ter streljal z revolverjem, jital je liste, ki so prihajali z iztoka, ter vedel, da se modernih banditi povsem drugače obnašajo.

Njegova ambicija je obstajala v tem, da pride nekoga lepega dne v kako mesto v blestečem se novem avtomobilu, da se vstavi z njim pred največjo banko ter stopi vanjo tako, da bodo ljudje, ki bi ga slučajno videli, tudi vedeli, da ima židano srajco in demantno zaponko v svoji kravati. Ko bi opravi svoj posel na običajni koreniti način, bi prišel ven lepo mirno, sedel v svojo karo in se odpravil iz mesta, kot se to spodobi banditoma modernega časa.

Tako so delali vsi banditi v Patersonu, New Yorku, Brooklynu ter drugod v zadnjem času, in Henry Starr ni mogel pojmati, zakaj bi on ne mogel storiti istega v Oklahomi ali v Arkansasu. Mogoče je bila to bedasta ambicija, a stvar je bila dejanski taka. Po tridesetih letih karijere kot "bad man" na zapadu je hotel nenkrat postati moderni bandit, ki se poslužuje avtomobila.

Samo enkrat je poskusil in ta poskus ga je stal življenje in, kot pravi fraza, je umrl s škodnji na svojih nogah. Le par ur je igral ulogo bandita z avtomobilom.

Pred enim mesecem je prišel v majhno zaspano mestice Harrison v Arkansasu neki majhen avtomobil, ves oskropljen od blata. Razen soferja so bili v avtomobilu še trije možje, ki so nosili maske ter bili oboroženi od nog do glave. Vsakdo, ki bi videl tak sprevid v kakem iztočnem mestu, bi nehoti pogledal nazaj, da vidi človeka s kamero za proizvajanje kino-slik. V tem slučaju pa ni bilo nobene kamere.

Avtomobil se je vstavil na vokal pred People's National Bank v Harrisonu. Trije možje so skočili iz avtomobila ter se napotili v banko. Sofer pa je ostal v avtomobilu, ki je ropotal na vse pretege, kot da hoče v vsakem trenutku odpeljati.

V banki so trije maskirani možje popolnoma obvladali položaj. Ker je bilo šest revolverjev nenkrat nastavljenih na uradni

Medtem, ko se je umikal nazaj proti koncu blagajne, je W. J. Meyers, prejšnji predsednik banke, čutil, kako ga je nekaj zbudilo v hrbet. Obrnil se je ter videl staro puško, katero je pustil tam pred desetimi leti, namenjeno za ravno take situacije, v kateri se je ravnokor nahajal. Previdno se je splazil naprej. Misli je, da je puška nabasana, a ni bil trdno prepričan o tem.

Eden izmed roparjev se je ravno sklanjal preko omare z denarjem, ko mu je pritislil Meyer puško od strani ter sprožil. Bandit je padel na tla.

— Ne streljajte več! — je prosil.

Ostala dva roparja sta zbežala. Meyer je oddal še en strel za bežim avtomobilom, ki je odpeljal po glavni cesti navzdol. Ko se je vrnil, je zadel na roparja, ki je ležal na tleh.

— Jaz sem Henry Starr, — je priznal ropar.

Starra so odvedli v okrajno jetnišnico, kjer je zdravnik izjavil, da ne more okrevati, ker mu je krogla razbila hrbtnico. Visel je med življenjem in smrtjo skozi štiri dni ter bil ves čas pri zavesti. Njegova žena je prišla iz Tulse in njegov sin iz Muskogee, kjer hodi v šolo. Za človeka, ki je preživel večino svojega življenja s tem, da je kršil postavbe, je bil to malo preveč konvencionalen konec. Poroča se celo, da je priporočil pred svojo smrtjo sinu, naj hodi poštena pota.

Henry Starr je bil že po naravi doleden za bandita. Njegovi neposredni predniki so bili naslednji: "Uncle Tom Starr", eden najbolj nevarnih ljudi v Cherokee indijanskem plemenu; Belle Starr, znana kot "kraljica banditov"; Cole Younger, njegov stric in George Starr, njegov oče. Upanja svojih sorodnikov je izpolnil, kajti postal je eden najdrznejših banditov.

Rodil se je meseca decembra leta 1873 v bližini Fort Gibson, indijanskem teritoriju, in njegov oče je bil napol Cherokee Indijanec, dočim je imela tudi njegova mati v sebi indijansko kri. Mlada leta je preživel na farmi. Cela njegova vzgoja je obstajala v strelnih in jahalnih vajah, predvsem v strelnih. Ko je njegov oče umrl ter se je mati drugič poročila, je zapustil dom, da strelja na svojo lastno pest. To se je zdel njemu edini način, kako si služiti kruha.

Se predno je bil star devetnajst let, ga je njegovo vzorno življenje seznanilo z ječo. Njegovi tovariši v ječi, praveati aristokratije v družbi konjskih ratov in roparjev so se norčevali iz njega ter ga nazivali "greenhorn". Trdili so celo, da je prišel v ječo na temelju napačnih obtožb, kar je bilo veliko razaljenje. To je bilo bridko zasledovanje za mladega moža, ki si je skušal ponagajati naprej. V sled tega se je postavil. Pretepel je Serifa v navzočnosti svojih tovarišev ter dokazal, da velja nekaj.

Ko je bil naslednjega dne izpuščen, ker ni bilo zadostnih dokazov proti njemu, je odšel, trden v svojem sklepu, da bo pokazal celemu svetu, da zna biti v resnici pravi bandit.

V kolikor kažejo oficielni znanjki od leta 1890, naprej, je izpolnil najbolj optimistična upanja onih, ki so pričakovali nekaj izvanrednega od njega. Kot voditelj gange mladih ljudi je izvršil več drznih zločinov na en delavni dan, kot je sploh kaj bandit na zapadu kdaj mislil, da jih je mogoče izvršiti. Konečno je ustrelil in ubil nekoga Floyd Wilsona, detektiva, ki ga je zalotil na neki samotni cesti. Pozneje je rekel, da je samemu sebi obljubil, da ne bo nikdar streljal na človeka, razen v samoobranbi. Skrozi celo naslednjo karijero ni v resnici ubil nobenega več.

Ker pa je imel en umor na svoji vesti, je bil markiran človek. Pomožni šerifi so ga iskali po celim teritoriju. Vseposod je bil znan, a kot je pozneje pojasnil, so bili vsi farmerji pripravljeni skrivati ga ter lagati v lice šerifov, dočim je on varno spal. Hodil je na zabave in pleše ter povsod so se o-

Ali bo ali ne bo?

"Naprej" piše pod gorajm naslovom sledeče:

Dolgo časa že govorimo in pisarimo o anketi, ki se naj skliece v Belgrad. Iz uradnih objav posnemamo, da se anketa skliece in da bodo razpravljali o krizi, o carini in o načelih, po katerih naj se dvigne industrija v državi. Kritiki gospodarskih razmer pri nas navajajo kot glavna vzroka krizi delavske plače in trgovsko politiko. Skoraj je res, da je v teh dveh trditvah zapopadeno vse, toda vprašanje je, kako naj se te splošne vzroke odpravi in kaj vsi tiči za njimi in če ni morda vir vsega zla le preslaba uprava in splošni desintereseement na ureditvi gospodarstva.

O delavskih plačah ne bomo izgrubljali dosti besed. To je stara fraza meščanskih političnih strank, ki presojaajo plače po številkah, ne da bi primerjale vrednost delarja z blagom, ki ga za ta denar delavec dobi. Pred vojno se je delavec za silo oblačil, skromno živel, sedaj tega ne more, ker je cena blagu zelo poskočila, mnogo bolj, kakor pa so se zvišale plače, tako da delavstvo trpi danes povprečno veliko materijelno škodo. Isto, kar velja za delavca, velja tudi za malga producehta, obrtnika, uradnika. Ta razlog torej ne more biti pravi vzrok propadanju industrije v Sloveniji.

Pač pa so gospodarsko-politični vzroki: brezbriznost države ne-praktične trgovske pogodbe z inozemstvom, in špekulacija industrije-cv samih. Trgovce nam je pripovedoval, da je hotel od tovarne kupiti vse kovinske produkte, a tovarna jih ni prodala, ker je mislila, da dobi še boljšege kucepa. In ker se ji to i posrečilo in ker je trgovce dobil cenejši vir, ima danes tovarna zalogo blaga milijonske vrednosti a grozi, da ustavi obrat, ker ne more oddati izdelanega blaga. Industriji so se zanašali na verižništvo, ki je pa izpodeltelo. Skupni interes za razvoj industrije niso prišli nikjer do izraza, ker je vsak industrijec in menda tudi "država" hotela veržiti na svoj račun. Ni torej bilo časa ne za ureditev carine, ne za ureditev trgovske politike s sosedinimi državami.

Danes smo pred katastrofo. Najhuje trpi že ves čas predlina ind-dustrija, sedaj je kovinska kriza na vrhuncu, preti nam kriza v tr-zgovini sploh in če ta nastopi, doživimo lahko veliko gospodarsko ka-tastrofo. Kriza v mlinski industriji, v usnjarski, tiskarski nam že tr-ka na vrata. Treba je samo še denare katastrofe, pa nastane najhuši udarec, ki bo potegnil v vrtnice industrijo, trgovino in z vsem tem tudi delavstvo.

Anketa torej, ki bo sklicana, ima prav obširno polje, da pregle-da prave vzroke na eni strani, na drugi strani pa tudi, da preišče pr-avi izhod iz te zagate.

Zli se nam, da mora imeti anketa pred očmi zlasti dve stvari, prvič utrditev trgovinskih odnošajev z inozemstvom in pa pospe-čevanje potrebne primerne industrije v državi. Zlasti se nam zdi va-žno, da se v industrijo investira kapital ter da se lastne potrebe kri-žejo iz lastne produkcije. Promet se pa mora urediti tako, da se ri-sikantne špekulacije po možnosti omeje.

Ako bo torej anketa imela vse to v vidiku in bo državna uprava z energično roko posegla vmeti takoj, lahko še marsikaj rešimo, če pa tega ne stori, bomo imeli "en planz" več.

glasili prostovoljci, ki so gledali z Miss Ollie F. Griffin, napol In-dijanko iz Cherokee plemena, de-ličico precejšnje izobrazbe, ki je bila učiteljica v šolah indijanske-kega teritorija. Ko se mu je rodilo dete, se ni Starr niti eno minuto pomisljal, ko je bilo treba izbrati ime. Imenoval ga je Theodore Roosevelt Starr. Bandit je pričel postajati ugleden in pošten člo-vek.

Da pokaže svoje zaničevanje do maršalov Združenih držav, ki so ga podili, se je pričel voziti povsem neženirano naokrog po de-želi ter ropati. Pripovedoval je mimoidočim, kdo da je, ter javno izzival oblasti, naj ga primejo.

Nato pa je prišel slavni Pryor Creek rop, ko je njegova ganga oropala potnike nekoga vlaka, ko je stal slednji na postaji. Vlak in potniki so bili oropani, oropana tudi železniška postaja ter prodajalna. To je bilo obleganje, ki je trajalo več kot eno uro ter prine-slo več tisoč dolarjev. Banditi so se nato odpravili s svojim vozom natlačenim s slamo ter se vtabo-rili na nezagrajeni preriji, neka-ko dvajset milj od mesta.

Nato je sledil rop pri Benton-ville, Ark., ravno preko mejne črte iz Oklahome. To je bila kaj komodna afera, izvršena ob belem dnevu. Preplašeni prebivalci vasi, ki so se bali Starra, so se poskri-li in medtem je odnesla tolpa iz banke \$12.000 v gotovini.

Do tega časa je postal Starr že tako notoričen (na slabem gla-su), da je mislil, da je skrajni čas zapustiti deželo. Poslovil se je torej od svojih tovarišev ter se odpravil preko dežele v Emporia, Kansas, s svojo ljubico, s katero je hotel poročiti. Za stalno sta se nameravala nastaniti v Me-hiki.

Slaba sreča pa je dohitela oba v Colorado Springs, kjer sta se za kratek čas ustavila. Detektiv, ki so skozi mesece zasledovali Star-ra, so ga zalotili nečujočega ter ga prijeli. Odvedli so ga nazaj v Fort Smith, Ark., da ga izročijo oblastim.

Ko je stal pred sodnikom v zveznem sodišču, ni bilo dvignje-nega proti njemu ničesar drugega kot ena obtožba radi umora ter trinajest separatnih obtožb zaradi ropa in nasilja. Drugače je bilo vse rožnato, dokler ni Starr "raz-kril", da ima sodnik "predsod-ke" proti njemu. Sodnik je de-janski mislil, da je treba moža kaznovati radi njegovih zločinov. Po dolgi postavnji bitki, v katero je konečno poseglo tudi najvišje sodišče Združenih držav, je bil Starr obsojen na tri leta ječe radi umora in na deset nadaljnih let radi ropov.

Odslužil je devet let svoje kaz-ni, ko ga je predsednik Roosevelt pomilostil leta 1902.

— Ali boste pošteno živeli, če vas izpustim? — je vprašal Roose-velt.

— Sure, — je rekel Starr, in prva "reformacija" se je pričela.

Eno leto pozneje se je poročil

pak, podpisan od governerja iz Oklahome, na katerem je stalo napisano:

\$1000.00 NAGRADE za HENRY STARRA živega ali mrtvega!

Starr ni niti trenil z očesom, ko je videl to svarilo. Mesto tega pa je šel naravnost noter, ustrašoval uradnike, spravil J. H. Char-lesa, predsednika, ter Lee Pat-ricia, podpredsednika, v zadnjo sobo. Vzel je v roke vrečo in re-kel:

— Izpraznite blagajno ter nam-etejte senkaj!

V istem trenutku pa je bilo ču-ti strele s ceste navzdol. Kunalu je postalo streljanje splošno. Novica o napadih se je hitro razširila po celem mestu. Starr je sam posegel v boj ter pričel pokati s svojo puško.

Paul Curry, nedorasel dečko, a veren čitalec vseh romanov in do-zivljajev Nick Carterja, je pohi-let po cestah, da najde orožje, s katerim bi napadel bandite. Pri mesarju je našel neko strašno pu-ško s kratko cevjo. Mesar je imel navado streljati s to puško pra-šiče, predno jih je zaklal.

Starr bi bil lahko ustrelil de-čka, ko je prišel proti njemu, a imel je boljše tarčo dalje po cesti navzdol v enem svojih starih so-vražnikov, nekem pomožnem šeri-fu. Deček je ustrelil in Starr je padel na tla, zadet v bok. Louis Estes, glavni priložnik Starra in voditelj napada na drugo banko, se je istotako zgrudil s kroglo v boku. Ostali banditi so postali vzvemojniji ter zbežali.

V uradu doktorja, da drugi strani banke, katero je Starr orop-al, so ga položili na mizo.

— Gotovo, jaz sem Henry Starr, je rekel. — S kakšno stvarjo pa me je deček obstrlel?

Po so mu povedali, je pričel go-drnjati.

— He, s svinjsko puško! In po-leg tega še otrok. Prav nič bi si ne storil od tega, če bi bil to člo-vek ter z rednim orožjem, name-njenim za ljudi.

Za ta rop je bil obsojen Starr na nadaljnih 25 let ječe v držav-ni jetnišnici v Oklahomi. Štiri leta pozneje je bil zopet na pro-stih nogah, pomiloščen od gover-nerja Robinsona zaradi vzornega obnašanja v ječi.

To je imelo za posledico, da se je moral zopet podvreči sitni ope-

raciji poboljšanja. Ker je njegova žena umrla, se je v februarju 1920 zopet oženil ter se nastanil v bližini Tulse, Okla. Bil je neko-liko dolgočasno živeti življenje navadnega državljana in raditega je pričel razmišljati o novem na-črtu, kako spraviti nekaj razbur-jenja v enolično vsakdanje življe-nje. Razmišljal je o tem, da pri-čne nastopati v kino-slikah, ki bi imele za oddajne resnično življe-nje. Potoval je naokrog s svojim filmom, vprizarjal predavanja še istega večera, ko se je kazalo nje-govo sliko ter se izdajal za "edi-nega originalnega 'bad mana' v Ameriki".

V tem poslu pa ni bilo niti fi-nančnih uspehov in tudi ne raz-burjenja, katero je pričakoval. Vzrasla je med tem časom nova generacija, ki se ni toliko zani-mala za starokopitnega bandita na konju, oboroženega od nog do glave, kot za modernega bandita v avtomobilu, nosečega svileni srajco ter posutega z diamanti. To spoznanje je predstavljalo za H. Starra pravec udarec.

Nobenemu človeku ni prijeten občutek, da so ga časi prehiteli, in zadnji med takimi, katerim bi to ugajalo, je bil Henry Starr. Sklenil je torej preiskusiti svojo srečo v tej novi igri, primerni mo-dernim časom in novim razvojem. To pa se je izkazalo kot usede-polna napaka.

Kot smo že v pričetku omenili, je umrl Henry Starr na poslu, s škornjari na nogah, kar ponavljajo z velikim poudarkom njegovi stari znanci in prijatelji tam za-naj na daljnem zapadu, in spomin na Henry Starra in njegove dr-žave čine ne bo še dolgo izginit iz spomina ljudi, ki živijo bolj v pre-toklosti kot pa v sedanosti in ki

so vsaj nekoliko romantičnega razpoloženja.

Radičevci hočejo k regentu.
"Novosti" javljajo iz Belgrada, da so prosili Radičevci posl-raci za avdienco pri regentu, če-sar pa niso upravitli tako, kakor je predpiscano in tudi niso nazna-čili vzroka. Njih poskus je zato ostal brezuspešen.

MATIJA SKENDER
JAVNI NOTAR
Za Ameriko in stari kraj
6227 Butler Street
Pittsburgh, Pa.

Revmatizem.

ZNAČILNO DOMAČE ZDRAVLJENJE DANO OD OMEGA, KI GA IMA.

Spomladi 1. 1892 se me je lotil mu-skularni in vnetni revmatizem. Trpel sem ves kot tri leta, trpel kot vedo-umni onk, ki ga imajo. Poskušal zdraviti se za zdravico, zdravnika za zdravnikom toda dolžena pomoč je bila začasna. Konečno sem dobil zdravilo, ki me je ozdravilo in bolezen se ni več vrnila. Dal sem ga dostim revmatičnim celo takim, ki so morali biti v postelji zaradi revmatizma. nekateri starj od 70 do 80 let in uspehi so bili taki kot v mo-jem slučaju. Moja želja je, da bi vsak poskušal ozdraviti zdravilno moč. Ne pošiljte nobenega centa. Pošljite sa-mo svoje ime in naslov in jaz vam bom poslal poskušajo zastonj. Ko bo-šete to porabili in se boste prepričali da je uspešno za vaš revmatizem, po-šljite cen. en dolar. Pomislite, da jaz nočem denarja, dokler ga ne pošle-teroprotovoljno. Ali niso to čisti računji? Zakaj bi trpeli nadalje, če se vam nu-đi uspešna pomoč? Ne odlašajte! Proša-Mark H. Jackson, No 425 G. Durston Bldg., Syracuse, N. Y. Mr. Jackson odgovoren. Gornje poročil-je resnično.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je naj-starejši slovenski zdravnik specija-list v Pittsburghu, ki ima 24-letno orakso v zdravlje-nju vseh možkih bolezni. Zastrupljenje kr-vi zdravi s gla-sovitom 666, ki ga je izumel dr. prof. Ehrlich. Če imate mogoče ali mehur-čka po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kolenih, pridite in lačstili vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bo-lezen mize. Vse mogoče bolezni zdravim po o-krajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha zdravje, ne čakaj-te, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil. Hvrozelo ali vodno kiko ozdravim v 36. urah in sicer brez operacij. Bolezni mehurja, ki povzročajo bo-ležine v križu in hrbtu in včasih tudi pri poškanju vode, ozdravim s goto-vnostjo. Rvmatizem, trganje, bolečine o-čelne srbečice, škrofla in druge ko-žne bolezni, ki nastanejo vled nešt-ete krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati. Nekateri drugi zdravilki rabijo tol-mače, za vas razumsko. Jaz znan se iz starega kraja, zato vas lažje ozdravim. Ker vam razumem slovenski. Uradne ure: ob delavskih od 9. do 6. ob nedeljah od 9. do 3.

NOVO! NOVO!

ZNIŽANJE CENE

veljavne od 15. marca naprej.
Cene za pristne glasne Columbia gramofone so padle od 15 do 40 odstotkov. Sedaj imate priliko kupiti pri nas gramofon za nizko ceno.

Pišite nam takoj po novi cenik z novimi cenami ter si pr-hranite precej dolarjev.

Ivan Pajk
24 Main St., Conemaugh, Pa.

Naturalizacija.

USTAVA ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE.

Mi, narod Združenih držav, ugotavljamo in ustanovljamo naslednjo ustavo Združenih držav zvršeno zvezo, da ustanovimo pravico, zagotovo zvezo, da ustanovimo pravico, zagotovo domači mir, da določimo skunno obrambo, pospešimo splošno blagostanje in da zagotovimo blagoslove prostosti sami sebi ter svojemu potomstvu.

ČLEN I.

Zakonodajna sila.

Del I.

Vsa zakonodajna sila, podeljena v tem, naj bo izročena Kongresu Združenih držav, ki naj obstaja iz senata in poslanske zbornice.

Poslanska zbornica.

ČLEN II.

1. Poslanska zbornica naj bo sestavljena iz članov, izvoljenih vsako drugo leto od naroda posameznih držav; in volilci v vsaki posamezni državi naj imajo kvalifikacije, potrebne za elektrorje najbolj številne skupine državne zakonodaje.

Kvalifikacije (usposobljenost) članov.

2. Nobna oseba ne more postati poslanec, ki ni dovršila starosti pet in dvajsetih let ter bila sedem let državljan Združenih držav in ki ni prebivala v času, ko je bila izvoljena, v državi, v kateri je bila izvoljena.

Pravila za porazdelitev zastopnikov in direkt-nih davkov.

3. Poslanec in direktne davke naj se po-razdeli med različne države, ki bi bile mogoče vključene v to umišo soglasno iz njih odnosnim številom, katero naj bi se določilo potom se-stvetja prostih oseb, vključno one, ki so ob-vezni služiti določeno število let ter izvzem: nobolične Indijance in sicer za tri petine vseh drugih oseb. Dejansko sestevanje naj bi se izvršilo v teku treh let po prvem sestanku Kongresa Združenih držav in pozneje v teku vsakih naslednjih desetih let, na tak način, kot

bo določala postava. Število kongresnikov ne sme presegati enega za vsaki trideset tisoč, a vsaka država naj ima vsaj enega zastopnika (ali kongresnika). Dokler bi se ne izvršilo tu-kega sestevanja ali štetja, naj bi bila država New Hampshire upravičena do izvolitve treh; Massachusetts do osmih; Rhode Island in Providence Plantations do izvolitve enega; Connecticut, petih; New York šestih; New Jersey šestih; Pennsylvania osmih; Maryland šestih; Virginia desetih; North Carolina petih; South Carolina petih in Georgia treh.

Izpolnenje praznih mest.

Kadar bi prišlo do prostih mest v zastopstvu katerekoli države, morajo izlati izvrševalne oblasti volne ukrepe, da se izpolni taka prazna mesta.

Uradniki — Postopanje proti njm.

5. Poslanska zbornica si bo izbrala svojega predsednika (speaker) in druge uradnike in imela izključno pravico postopanja proti njim.

Senat — kako sestavljen.

ČLEN III.

1. Senat Združenih držav naj bo sestavljen iz po dveh senatorjev iz vsake države, izbranih od zakonodaje določilnih držav za dobo deset let in vsaki senator naj ima en glas.

Rotacija senatorjev.

2. Neposredno potem ko se bodo zbrali na temelju prve volitve, naj se jih razdeli na tako enokomeren način kot mogoče, v tri razrede. Sedeže senatorjev prvega razreda naj se iz-prazni po poteku drugega leta; one drugega razreda po poteku četrtega leta in one tretjega razreda po poteku šestega leta, tako, da bo en tretina izvoljena vsaki dve leti. Če bi se iz-praznitve izvršile potom resignacije ali na drug način tokom nedolgovana zakonodal ka-terekoli države, naj izvrševati uradnik take države proclasi začasna imenovanja do pri-bodnjega sestanka zakonodaje, ki bo nato iz-polnila taka prazna mesta.

(Nadaljevanje sledi.)

ZENSKA VOJNA. Godovinski roman. — Francoski spisal Aleksander Dumas. Za "Glas Naroda" priredil G. P.

— Ali mi morete pojasniti, kaj se je zgodilo? Na vse načine si prizadevam smatrati to za nekaj drugega kot sanje. — Rečem vam, gospod, da sem vam skušal še osladiti pilulo, ko sem vam govoril o izvanrednih mukah ter o steklenicah vode, tako gotovo kot se pišem Barrabas. — Vi ste bili torej prepričani? — Da vas bodo tukaj nataknila na kolo. — Hvala lepa, — je rekel Canolles ter se stresel po celim životu. — Ali imate kako posebno mnenje o tem, kaj se mi je pripetilo? — Da, gospod moj. — Potem bodite tako dobri ter mi obrazložite stvar. — Kraljica je najbrž uvidela, kako težka je bila naloga, katero vam je poverila. Ko je minula prva jeza, se je pač pričela kesati in ker niste človek, katerega bi človek sovražil, vam je naklonila zopet svojo milost ter vas odškodovala. — Nedopustno, — je rekel Canolles. — Nedopustno, ali mislite? — Vsaj nevrjetno. — Nevrjetno? — Da. — Gospod governor, potem mi ne preostaja nič drugega kot pokloniti se vam. Na otoku Saint-George boste lahko srečni kot kralj. Izvrstno vino, divjačina, katero dobavljajo ravnina in ribe, katere privlačajo z vsako plimo barke iz Bordeauxa in babnice iz Saint-George. Oh, krasno življenje! — Dobro, skušal bom slediti vašemu nasvetu. Vzemite to nakaznico ter pojdite k intendantu, ki vam bo izplačal deset pištol. Dal li vam jih sam, a ker ste bili tako previdni, da ste že sami vzeli moj denar. — In dobro sem storil, — je vzkljnil Barrabas, — kajti če bi me podkupili, bi pobegnili in če bi pobegnili, bi seveda izgubili visoko mesto, na katero ste bili sedaj dvignjeni in to bi me žalostilo do smrti. — Izvrstno ste zadel modri Barrabas. Že sem zapazil, da ste zelo močni v logiki. Medtem pa vzemite svoj papir kot izpričevalo vaše zgovornosti. — Milostljivi gospod, — je rekel Barrabas, — drzmem si pripomniti, na ne smatram za potrebno iti k intendantu. — Kaj, vi odklanjate, — je vprašal Canolles, ves presenečen. — Ne, Bog varuj. Nebu bodi zahvaljeno, da nimam takega nemirnega ponosa. Zapazil pa sem, da gledajo iz zabojčka, ki stoji na vašem kamnu, gotove vrvice, ki delajo popolnoma utis vrhiv kot jih je najti na denarnih mošnjčkih. — Vi se razumete na vrvice, mojster Barrabas, — je rekel Canolles ves presenečen. V resnici je stala na kamnu krasna škaltjica. — Hočemo videti če so vaše domneve pravilne. — Canolles je dvignil pokrov škaltjice ter našel denarnico in v denarnici tisoč pištol z naslednjim biletom: — Za privatno blagajno gospoda governorja na otoku Saint-George. — Pri Bogu, — je rekel Canolles ter zardel, — kraljica je dobro napravila svojo stvar. — Canolles je bil Gaskonec ter mu je prišlo takoj na misel, da je mogoče kraljica videla njegovo lepo lice in da ga na skrivnem obožuje. — Canolles pa ni dolgo pomisljal, od katere strani prihaja denar. Segel je v mošnjo ter našel Barrabasu deset pištol, nakar se je prejšnji ječar odstranil s številnimi pokloni. (Konec I. dela.)

Zapadna Slovanska Zveza. USTANOVLJENA 5. JULIJA 1908. INKORPORIRANA 27. OKTOBRA 1908. WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION. Glavni sedež: Denver, Colorado. GLAVNI ODBOR: Predsednik: JOHN PEKOC, 4450 Wash. St., Denver, Colo. Podpredsednik: JOHN FAJDIGA, Box 83, Leadville, Colo. Glavni tajnik: FRANK SKRABEC, 4822 Wash. St., Denver, Colo. Zvezni sekretar: ROBERT BOBLECK, Sta. 5, Pueblo, Colo. Glavni blagajnik: JOSIP VIDEČIČ, 4485 Logan St., Denver, Colo. Zvezni sekretar: FRANK ZATZ, 514 W. Cestnat St., Leadville, Colo. NADZORNI ODBOR: Predsednik: JOHN GERM, 734 Moffat Ave. MIHAEL KAPPEL, 506 N. Spruce St., Colo. Springs, Colo. GEORGE PAVLAKOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo. POSEBNI ODBOR: Predsednik: ANTON KOCHFVAL, 1206 Berwind Ave., Pueblo, Colo. JOHN KOCMAN, 1203 Mahan Ave., Pueblo, Colo. FRANK CANJAR, 500-501 — 45 Ave., Denver, Colo. ZDRUŽEVALNI ODBOR: Predsednik: FRANK BOYTTZ, RR. 2, Box 132, Pueblo Colo. FRANK MARTINJAK, Box 250, Ely, Minn. PETER GSEHLE, 4464 Wash. St., Denver, Colo. VEROVNI ZDRAVNIK: Dr. E. B. BURKETT, 4487 Washington St., Denver, Colo. GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y. Vse članke nakazuje in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, priložne pa predstavnika ali nadzornega odbora, preprične odzove pa predstavnika glavnega nadzornega odbora.

— Pray imate, draga prijateljica, kajti po mojih mislih ste me rešila krvnega odra. — Tudi jaz mislim, tako. Ah, baron, kako pa je moglo priti do tega, da ste se dali vi, bistroumni in previdni, preslepti od takih opie kot so princesinje? — Canolles je zardel prav do korenin svojih las, a Nanon je bila trdna v svojem sklepu, da ne bo ničesar zapazila od te njegove zadrege. — Res, — je rekel. — Jaz ne vem ter tega sam ne razumem. — O, zelo prebrisane so, O, gospodje moji, vi hočete voditi vojno proti ženskam. Kaj so mi že pripovedovali? Pokazali so vam mesto mlade princesinje neko častno damo, neko komornico, neznanjo bitje... kaj ne? (Dalje prihodnjije.)

NOVE COLUMBIA PLOŠČE po 85c. Slovenske. E24232) Drummers parade marš. Miller daughter of the forest. E24988) Radecki marš, vojaška. Oesterreich militair marš. E27009) 32 Regiment, marš. Grenadier marš, vojaška. E27624) Holzhaeckerbaum marš. Hoch vom Dachstein marš. E27117) Steierlieder marš, vojaška. Hon, hon, Schneepolka. E24996) Beautiful Girl, polka. Sky Rocket, Gallop. E27184) Auf der Alm, valcer. Postillon marš, vojaška. E27181) Rosegger marš, vojaška. Aus dem Hochgebirge, valcer. Po dolgem času smo dobili prave nemške plošče, vojaška godba prve verst, krasni vojaški marši in valcerji. Dobili smo jih par tisoč. Pravi glasni Columbia gramofoni od \$30.00 do \$375.00. Cenik v vseh jezikih vam pošljemo brezplačno. Ko naročite blago, nam dajte točni expressni naslov, da blago prej dobite. Naročilo in denar (Laney order) pošljite na: IVAN PAJK, Columbia Gramofon Dept., 24 Main St., CONEMAUGH, PA.

ZASTAVE. Regalje in vse družbene potrebščine. Garantirano delo in hitro go. Izdelanje po zmernih cenah vaš rojak VICTOR NAVINSEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

CENIK KNJIG katere se dobi pri Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York. Poučne knjige. Hitri računar .50 Ne v Ameriko. Šesta del 1.25 Nemški abecednik .25 Gledališke igre. Revček Andrejček .50 Nemško-angleški tolmač .60 Pravilo dostojnosti .30 Slovensko-angleški slovar, trdo v platno vezan 1.50 Zdrženih držav .25 Slovensko-nemški slovar (Janežič Bartol) 4.00 Celega sveta .10 Slovensko-nemški slovarček 1.00 Zemljevid Evrope .30 Velika stenska mapa Evrope 2.50 Zemljevidi: New York, Ill., Kans., Colo., Mont. Pa., Minn., Wis., Wyo., W. Va., Alaska vsaki po .25 Molitveniki. Rajski Glasovi, v platno vezano .90 Kako sem se jaz likal, v usnje vezano 1.80 Prvi del 1.25 v kost vezano 1.70 Drugi del 1.25 Šveta Ura. Tretji del 1.00 v platno vezano 1.00 Ljubljanske slike, v usnje vezano 2.00 Četrti in peti del 1.50 v kost vezano 1.80 Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštini nakaznici ali poštini znamkah. Poština je pri vseh cenah vračunjena.

VABILO na Veliko Plesno Veseleico z Igro. "KMET HEROD ali GORJE MU KI PIJDE DLAJKOM V ROKE". (Burka s petjem v 2. dejanjih.) Tempotom se uljudno vabi rojake in rojakinje iz bližnje in daljnje okolice, da se v običnem številu vdeležijo te veselice. Veselico priredi: SLOVENSKI DELAVSKI DOM na Moxham - Johnstown, Pa. dne drugega aprila 1921. Začetek ob sedmi uri zvečer. Za vse potrebno preskrbi za to imenovani odbor. Za obilni obisk na ta večer se že vnaprej zahvaljujemo. Vstopnina za moške 50c, za ženske 15c. Direktorij.

Dospelo je novo suho grozdje. Muškatele zelo sladke debele jagode, boksa 50 funtov \$10.— Cipar grozdje največje in najsladkše, jagode boksa 50 funtov \$10.— Malo črno grško grozdje, malo sladko, boksa 50 funtov \$8.— Pošljite \$3.00 na račun vsake bokse ki jo naročite in poslali bomo takoj. Balkan Importing Co. 51 — 53 Cherry St. New York, N. Y.

SANTAL MIDY. Lahko se vzame — hitro pomaga pri VNETJU MEHURJA. Vanka pilula MIDY nosi ime D. Varujte se ponaredi.

Rad bi izvedel, kje se nahaja moja žena iz vrhniške okolice, ki sva skupaj potovala iz Trsta na parniku "President Grant" meseca novembra lani. Ona je šla v New York, jaz pa v Johnstown, Pa. Če bo čitala ta oglas, naj se oglasi na sledeči naslov: W. Ločan, e o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (12-23—3)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO. Rojakom v državi Ohio in okolici naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš zastopnik MR. MIRKO VIDMAR, ki je pooblaščen pobirati naročnice za "Glas Naroda". Rojakom ga toplo priporočamo in jih prosimo, naj mu gredo v vseh okirih na roko. Upravištvo "Glas Naroda". PREDNO SE ODLOČITE sa svojo družino sorodnika ali prijatelja naročiti vsomi listek, ali poslati denar v domovino, da ga potnik sam kupi, pišite najprej vo za tozadnega pojasnila na naslov in zanesljivo trdke FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt St., New York

V zalogi ga je le še sto iztisov! Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1921. 40c. a poštino vred. Naročite sedaj!

ŽELIM DOBITI HIŠNO v starosti od 35 do 50 let, za hišna dela in varovanje onega 18 mesecev starega otroka. Plača po dogovoru. Naslov: J. J. Udovec, P. O. Box 28, Buhl, Minn. (22-24—3)

NAZNANILO. Rojakom v West Va. se naznanja, da jih bo obiskal rojak Josip Cerne, ki je pooblaščen pobirati naročnice za Glas Naroda, vsled česar ga vsem priporočamo, da mu gredo na roko. Uprava GLAS NARODA. Kdo kaj ve, kje sta ROZMAN ali JOHN PUCHAR? Doma sta iz Gornje, Šmarje Sap pri V Ameriki sta že 20 let in od l. 1913. naprej se prav nič ne ve zanje. V državi Utah je več rojakov iz tega kraja, morda kateri kaj ve. Pri nas je zelo važno pismo glede posestva v starem kraju, ki ga bodo doma odvezli. Zato se je treba poizurti. Upravištvo Glasla Naroda, 82 Cortlandt St., New York City. (22-23—3)

Iščem svojega strica JANEZA PERUŠEK, ki je bival pred leti v San Francisco, Cal. Prosim enjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. Joe Žnidaršič, 917 McCandler Ave., Pittsburgh, Pa. (21-23—3) Kje je moja sestra KATARINA HUDALE, omožena JUNKE? Doma je pri Vinici na Kranjskem. Dne 1. decembra mi je pisala iz Basela, da se 3ga odpelje proti Ameriki, pozneje pa nič več ne vem o nji. Prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve, kje je, da mi naznani njen naslov. — Mrs. Mary Bubah, 5212 Natrona Alley, Pittsburgh Pa. (21-23—3)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJ VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. LLOYD SABAUDO 3 State Street New York. Prihodnji odpluje iz N. Y. parnik na 2. viklica REGINA O' ITALIA — 29. marca. PESARO — 15. aprila. Izdajajo se direktni vozni listi do vseh glavnih mest v Jugoslaviji. Brezplačno vino potnikom 3. razreda.

French Line. COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE. LA SAVOIE 26 marca LA LORRAINE 2. aprila LEOPOLDINA 5. aprila ROCHAMBEAU 7. aprila NARAVNOST DO HAMBURGA NIAGARA 7. maja NEW YORK - VIGO - HAVRE ROUSILLON 28. aprila Direktna železniška zveza iz Pariza v vse glavne točke Jugoslavije. Hitri parniki s štirimi in dvema vlakoma. Poseben zastopnik Jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu na l' Havru ter jih točno odpruili kamor so namenjeni. Parniki Francoske črte so transportirali tekom vojne na tisoče Čehoslovških vojaov brez vse neprilike. Za šifkarte in cene vprašajte v DRUŽINI PISARNI, 19 State St., N. Y. G ali pa pri lokalnih agentih.

U.S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, INC. Naravnost iz New Yorka in Bostona v Italijo V NAPOLI — GENEVO, — PALERMO MESSINO. Veliki parniki na dva viklica. "POCAHONTAS" odpluje 9. aprila — 19. maja "PRINCESS MOTOIKA" odpluje 21. aprila — 2. junija. Izvazredno udobnosti. — Izborna služba. Cene v Napoli: za kabine od \$150. naprej. Za tretji razred \$95.00 in \$5.00 vojnega davka. Potniški oddelek: 45 Broadway, New York. Telefon: Whitehall 1200. (Oddelek za tovore: 120 Broadway, New York. Telefon: Rector 6200.)

American & Red Star Lines DIREKTNA VOŽNJA NEW YORK - HAMBURG. Veliki in moderni parniki na dva viklica. Minnekahda [nov] (samo za 3. razred) 31. marca Manchuria 14. aprila — Mongolia 28. aprila. NEW YORK, GDANSK LIBAVA preko Hamburga Samland - - 26. marca. NEW YORK, GDANSK LIBAVA preko Hamburga Gothland - - - 4. aprila. Jaki, udobno in pripravno potovanje v Čehoslovško Veliko prontora za izprehajanje na krovu. Velika, svetla in dobro zračena jedilnica na promensadnem krovu. Udobne zaprte sobe z dvema, štirimi in šestimi posteljami rezervirane. Za nadaljne informacije in šifkarte se obrnite na 9 BROADWAY, ali na lokalnega agenta. NEW YORK

KRETANJE PARNIKOV. KEDAJ PRILIBNO ODPLUJEJO IN NEW YORKA. ARGENTINA 24 marca — Trst ALBANIA 24 marca — Cherbourg N. AMSTERDAM 26 marca — Boulogne FINLAND 26 marca — Cherbourg LA SAVOIE 26 marca — Havre CHICAGO 26 marca — Cherbourg PRES. WILSON 2. aprila — Trst LA LORRAINE 2. aprila — Cherbourg NOORDAM 2. aprila — Boulogne LEOPOLDINA 5. aprila — Havre ADRIATIC 6. aprila — Cherbourg BELVEDERE 7. aprila — Trst MAURETANIA 7. aprila — Cherbourg LA TOURNAINE 7. aprila — Havre KROONLAND 9. aprila — Boulogne ROTTERDAM 9. aprila — Cherbourg AQUITANIA 12. aprila — Cherbourg ROCHAMBEAU 12. aprila — Havre FRANCE 14. aprila — Havre PESARO 14. aprila — Genova SEELAND 16. aprila — Cherbourg LA LORRAINE 20. aprila — Havre OLYMPIC 20. aprila — Cherbourg CANOPIC 20. aprila — Genova SAXONIA 21. aprila — Cherbourg RYNDAM 23. aprila — Boulogne ROUSILLON 28. aprila — Havre IMPERATOR 28. aprila — Cherbourg N. AMSTERDAM 30. aprila — Boulogne CHICAGO 30. aprila — Havre LA LORRAINE 30. aprila — Havre AQUITANIA 30. aprila — Cherbourg NOORDAM 3. maja — Boulogne LAFAYETTE 7. maja — Havre LAPLAND 7. maja — Cherbourg CRETE 11. maja — Cherbourg MAURETANIA 12. maja — Cherbourg OLYMPIC 14. maja — Cherbourg KROONLAND 14. maja — Cherbourg ZEELAND 21. maja — Cherbourg AQUITANIA 24. maja — Cherbourg

Glede cen za vozne listke in vse druge pojavnice, obrnite se na tvrdke. FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt St., New York

R. M. S. P. v Evropo. Z "H" parniki vsakih 14 dni. NEW YORK — HAMBURG. VSTAVI SE V CHERBOURG - SOUTHAMPTON ORBITA - 21. MAJA OROPESA - 4. JUNIJA ORDUNA - 18. JUNIJA. Za pasazirje 1., 2. in 3. razreda. Izborne udobnosti za pasazirje 3. razreda. THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO. 23 BROADWAY - NEW YORK. All port callers call on our agent.

Cunard Line Parnik PANNONIA odpluje 26. marca v Dubrovnik in Trst. Kabine \$200.00 Tretji razred \$125.00 in \$5.00 vojnega davka. V vašem mestu je Cunard — Anchor agent. Pojdite k njemu.

Cosulich črta. Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst. ARGENTINA 30. marca PRES. WILSON 2. aprila BELVEDERE 7. aprila. Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji. Različne udobnosti z vrhove, drugo: sa in tretjega razreda. Potniški oddelek dobivajo brezplačno vino. PHELPS BROTHERS & CO. Passenger Department 4 West Street New York

WSS WSS WSS WSS WSS WSS. U.S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, INC. Naravnost iz New Yorka in Bostona v Italijo V NAPOLI — GENEVO, — PALERMO MESSINO. Veliki parniki na dva viklica. "POCAHONTAS" odpluje 9. aprila — 19. maja "PRINCESS MOTOIKA" odpluje 21. aprila — 2. junija. Izvazredno udobnosti. — Izborna služba. Cene v Napoli: za kabine od \$150. naprej. Za tretji razred \$95.00 in \$5.00 vojnega davka. Potniški oddelek: 45 Broadway, New York. Telefon: Whitehall 1200. (Oddelek za tovore: 120 Broadway, New York. Telefon: Rector 6200.)